

Déli Hírlap

A bánási magyarság napilapja, mely a kora reggeli órákban jelenik meg a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével

Dr. VUCHETICH ENDRE
vezetésével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

TIMIȘOARA

I., Bratianu-tér 3.

A Timis-Torontal-i törvényszék időszaki lapok nyilvántartásában történt bejegyzés száma: 83 (Dos. No. 934/1938.) Telefon: 28-10.

Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő.

Az összefogás szükségessége

Kisebbségi életünk szempontjából biztató és örvendetes tényként kell elkönyvelnünk azt a beszédet, amelyet Vaida-Voevod királyi tanácsos a szomszagtanácsi Arcvonal-tanácsok beiktatásán mondott.

— Engedjék meg nekem, — mondotta többek között az Arcvonal elnöke, — hogy megmagyarázzam, miért vagyok és maradok regionalista. Kérdezem, vajjon nem az ifjúságnak valamely tájhoz fűződő harcai és viszontagságai adják meg mindnyájuk számára a hazafiasság költészetét? Mert vajjon mi más készíti például az amerikai románt arra, hogy visszatérjen hazájába, ha nem gyermek- és ifjúkorának emlékei? A Nemzeti Újjászületés Arcvonalának amolyan „szuperpártnak” kell lennie, szögezte le Vaida-Voevod elnök, — melynek keretében minden bírálatnak szóhoz kell jutnia.

Ebben a néhány mondatban pregnánsan fejeződik ki az a politikai irányvonal, amelyet a NUA követni kíván. Kétségtelenül egy olyan szellem, olyan politikai ideál csendül ki az Arcvonal elnökének emelkedett és megleghangú beszédéből, mely testvéries érzéseket tartalmaz mindennel és mindenkivel szemben, aki belegyökerezik ebbe a földbe, aki itt született, nevelkedett és éli életét. Mondataiból kitűkröződik annak felismerése, hogy minden ember, aki ebben a hazában dolgozik, küzdök és aki ennek a nemzetek gazdasági és kulturális strukturájába, mint rész beletartozik, természetesen részt kér és együtt érez azokkal a feladatokkal, amelyek az egész romániai közösség kötelezettségét és jogait jelentik.

Az az ifjú és az a felnőtt, aki itt született, aki ismeri, megszokta és szereti ezt a tájat, azt minden idegszálaival idefűzi nemcsak a gazdasági kényszer, nemcsak az a száraz materiális törvény, amely az önfentartási ösztönből ered, hanem lelkiileg is kötik láthatatlan és elszakíthatatlan szálak az anyaföldre. Ez az a nacionalizmus, amelyben nincs semmi erőszakolt, amelyben nem a teória akarja felhasználni eszközül a tömegeket, hanem ellenkezőleg: a teóriát a tömeg-ösztönből, a természetes emberi kívánalmakhoz méri.

Ma, amikor Európá minden sarkában viharok tombolnak, amikor az egyes nemzetek reszkette féltik határaik és népi függetlenségük épségét, talán még sokkal fontosabb, mint valaha volt, hogy a nemzeteken belüli különböző pártpolitikai, faji és nyelvi ellentétek elsimuljanak, kiegyenlítődjenek. Többség és kisebbség ma egyet akar: nyugalmat a határokon belül, hogy a külpolitikai helyzetek hirtelen fordulataival szemben edzetten és elszántan helyt tudjon állni. A politikai kis részlet-ügyek és problémák körüli torzalkodások ideje elmúlt, de legalább is a mostani atmoszférában nem válhatnak aktuálisakká. A nehéz időkből legalább annyi haszon származik, hogy az emberek ráeszmélnek olyan igazságokra, amelyekre máskor talán nem fordítanak elég gondot, talán nem képesek meglátni a kicsinyes gondok, a kicsinyes szempontok káoszában.

De nem elégeithetünk meg azzal, hogy felismerünk bizonyos igazságokat. Tovább kell mennünk egy lépéssel. Vaida-Voevod beszéde intó és serkentő példaként kell, hogy előttünk álljon. Nem vagyunk egyedül, nem állunk elszigetelten problémáinkkal. Azok a nemzeti eszmék, amelyeknek jegyében a különböző fajtajú, de egységes területhez tartozó népek összefogásának gondolata szélesedik, erősödik, szent kötelességeket ró ránk is. Magunkért dolgozunk, ha az egész nagy közösségért dolgozunk és az egész közösségért küzdünk, amikor a magunk külön gondjait-bajait igyekszünk megoldani. Mert ez a föld a miénk, mindnyájunké, intellektuálisainké, mezőgazdánké, parasztainké, munkásainké.

Összefogásra van szükségünk nemcsak az egy nemzethez tartozó különböző fajtajú népek között, hanem az egynyelvet beszélő, egyvérségi kötelekbe tartozó fiaink közt is. Magunkévá kell tennünk azt a politikai hitvallást, amelyet a NUA tűzött ki zászlajára: Minden bírálatnak, minden kívánságnak szóhoz, érvényhez kell jutnia, osztály-, párt- és klakk-szempontok előnyberészesítése nélkül. A földművesnek éppolyan szüksége van a városi polgárra, mint a városi polgárnak a falusi munkásra. Egyik nem lehet meg a másik nélkül s minél egységesebb egy nép, egy közösség, annál nagyobb erőt képvisel.

Az egész magyar kisebbség egyet akar: a

többségi néppel egyenlő jogokat, fejlődni és gyarapodni akar és megőrizni azt az ősi kultúrát, amely az övé, amelyhez nyelvi okok miatt is törhetetlenül ragaszkodik és magáénak akarja tudni azt a földet, amelyhez évszázadok tradíciói fűzik. Ezt a programot tűzte ki feladatául a Magyar Népközösség is, ezt a demokratikus és minden túlhajtottságtól független politikai és eszmei irányvonalat. El kell tűrnie minden mesterségesen kitenyészett ellenfélnek, amely a közösségi életünket fejlődésében csak hátráltatja, amely széttröri az egységes erőt s amely népiünkben rejlő hasznos energiák nagy hányadát szélmalomharcon hiábavalóságaiba fúlasztja. A Népközösség igyekszik tömegeit felszabadítani a demagóg szölamok alól s olyan alapra kívánja helyezni kisebbségi életünk politikai célkitűzéseit, amely nem fantazmagóriákon, hanem népi életünk elsőrendű reális szükségletein épül fel.

Német páncélos osztagok behatoltak a francia fővédelmi vonalba

Titokzatos módon megbénították a németek a holland géppuskákat és ágyukat

A Radar hirszolgálati ügynökség jelentései

Berlinből jelentik: Hess alezredes, katonai szakértő hosszabb cikket ír a folyamatban lévő német hadműveletekről a Völkische Beobachter mai számában. Az első hét folyamán három határozott eseményt eredményeztek ezek a hadműveletek: Betörést Franciaországba, a holland erődtítmények elfoglalása és Belgium több, mint felének bekerítése és a harmadik pedig gyors előrehaladás a tengerpart felé, amely

új fenyegetést jelent Anglia számára.

A holland hadsereg jól harcolt, de nem tudott ellenállni a német hadsereg erős nyomásának. Az Albertcsatorna melletti fontos állások elfoglalása és Lüttich erődjének bevételé új helyzetet jelentett Belgium számára is. Különös figyelmet érdemel az előretörés Namurtól északra, mert ez

közelebb hozza a német haderőt az angol ellen-séghez.

De emellett megnehezíti ez annak a fenyegetésnek a beváltását is, hogy a szövetséges csapatok megszállhassák a német katonai szempontból annyira fontos Rajna és Ruhr-vidéket. Kisebbségi jelentőségű ugyan a Maason való átkelés, de mégis dicsőség dagaasztja azoknak a német katonáknak a keblét, akik hosszú idő után most ismét francia földre léphettek. Hasonlóképpen igen nagy jelentőséget kell tulajdonítani annak, hogy a német csapatok megvetették lábukat a Maas folyó bal partján és ezáltal a német haderő számára megnyitották az utat a Maginot-vonalhoz, amely most már nem tekinthető megsebezhetetlennek.

Megbénító fegyvereket használ a német hadsereg

Berlinből jelentik: Az Ebernmaeil belga erődtítményéről történt elfoglalásával kapcsolatban az Allgemeine Politische Korrespondenz című lapban Hesse dr. főhadnagy vezérkari tiszt cikket írt, amelyben rámutat a német haderő rendkívüli nagy sikereire. A cikkben Hesse dr. többek között a következőket írja:

A német zuhanó repülőgépek az utászok és a gyalogság előtt haladtak és így csináltak utat. Ennek tudható be, hogy a rendkívül korszerűen megépített erődtítmény 24 óra alatt elesett. Az egyik sebesült belga tiszt, aki az erődtítmény eleste után került német hadifogságba, beszélt a német fegyverek

iszonyatos és megbénító hatásáról.

Egy belga hadifogoly altiszt pedig kijelentette, hogy gépfegyverek és ágyúk csődöt mondtak,

Hesse dr. cikkében itt rámutat arra, hogy a belga altiszt kijelentése rendkívüli figyelemre méltó, miután német részről már többször kijelentették, hogy Németország új, eddig még ismeretlen támadó fegyverekkel rendelkezik, a melynek részleteiről természetesen nem szabad írni.

A német rádiók szerdán közölték, hogy a holland repülőtereket azért foglalják el könnyűszerrel, mert itt alkalmazták először azokat a fegyvereket, amelyekről Hitler a háborút megnyitó beszédében emlékezett meg.

A német titkos fegyverek nagyobb körzetben mindent elpusztíthatnak maguk körül, mondták a német rádió speakerjei esti és éjszakai adásukban.

Brüsszel — katonai célpont

Berlinből jelentik: A német hadvezetőség jelentí: A belga kormány május 10-én külügyminisztere által bejelentette és az Egyesült Államok brüsszeli követsége által közölte Berlinnel, hogy a belga fővárost nyit városnak kell tekinteni, mert ott csapatok nem tartózkodnak és nem vonulnak át. A belga kormánynak ez a nyilatkozata nem felel meg a tényeknek. Felderítő repülőink az utóbbi napokban kétségtelenül megállapították, hogy minden fegyvernemhez tartozó katonai oszlopok haladnak át Brüsszelen és nagy katonai küldemények érintik ezt a vasúti csomópontot. Emiatt

a német hadvezetőség nem ismerheti el

Ujabb német győzelem a Maas mellett

Berlinből jelentik: A német véderő főparancsnoksága a következő közleményt adta ki:

Hollandiában a német csapatok a megadási feltételek megtárgyalása után bevonultak Hágába és Amszterdamba. Belgiumban az ellenséges csapatok Anvers erődtámaszában, Dyle-nél és Namur városánál fejtenek ki ellenállást. Namurtól délnyugatra a német csapatok a Maas mentén újból legyőzték a francia páncélos osztagokat. Sedantól délre a francia harcokocsik ellentámadásait a német egységek visszaverték és számos nagytípusú harcokocsit megsemmisítettünk. A Mosel és a Rajna között a német állásokat előretolták Saarloustról és Lautenburgtól nyugat felé. A német légi haderő május 15-én heves támadást intézett az ellenséges csapatok és közlekedési vonalak ellen. Sok harci kocsit telitalálat ért. Légi harcok során egyébként 46 ellenséges repülőgépet pusztítottunk el, úgyszintén számos repülőgépet semmisített meg a földön is. Összesen május 15-én

Anglia a polgárságot bevonja a hadműveletekbe

Berlinből jelentik: A DNB közli: A csütörtök reggeli német sajtó visszautasítja Londonnak és Párisnak ama állítását, mely szerint a német ejtőernyős osztagok áruhát viselnek. A Berliner Börsenzeitung idézi a francia ügynökségnek azt a hírt, amely szerint egy „szemtanu” 1937 augusztus 12-én a wessumi (Wesztfália) városházán legalább kétezer féle egyenruhát látott, amelyet holland postai és vasúti tisztviselők, valamint holland katonák és csendőrök viseltek. A francia hírszolgálati iroda által terjesztett hír szerint ezeket az egyenruhákat az ejtőernyős osztagok elleplezésére készítették. A lap azt írja, hogy a kém rosszul látott. Megállapítást nyert, hogy az illető mindössze 200 régi német rendőregyenruhát láthatott, amelyet rövidesen be is szolgáltattak az egyik raktárba. Az újság hangsúlyozza, hogy ilyen álhírekkel nem lehet megdönteni a németek tényeken alapuló komoly híreit. A jövőben úgy járnak el, a mint bejelentették: Minden legyilkolt német ejtőernyős katona helyett tíz angol és francia hadifoglyot lőnek agyon. Ezt pedig azért, mert angol részről bejelentették, hogy minden elfogott ejtőernyős katonát haladéktalanul agyon-

Ha két-három hétig így tart a harc a háboru eldőlt

Zürichből jelentik: A belgiumi helyzetről írva azt jelentik, hogy a történelem legnagyobb csatája folyik. A francia és angol csapatok befejezték az előkészületi felvonulásokat és a Namur Tivemont szakaszon helyezkedtek el.

Katonai szakértők kijelentése szerint, amennyiben a harcok hevessége legalább még 14 napig ugyanígy tart,

kizártnak látszik a délkelet-európai államoknak a háborúba való sodródása.

A helyzet komolyságáról mindenki meg van győ-

A Maas melletti francia védővonal a németek birtokába jutott

Londonból jelentik: Angol katonai körökben a helyzetet a következőképpen jellemzik: A szövetségesek hadseregének bal szárnya Anversre és a Scheldt-folyó partjára támaszkodik. Zeeland tartomány továbbra is a szövetségesek birtokában maradt. Dél felé a szövetségesek tartják a Brüsszelt védő állásokat és itt

Brüsszelt védetelen városnak.

Ha a belga kormány meg akarja menteni Brüsszelt a háború borzalmaitól, azonnal meg kell szüntetnie a városon keresztül folyó katonai szállításokat, valamint a védelmi munkákat is be kell szüntetni. A német léghaderő támadásai kizárólag katonai célpontok ellen irányulnak. Ha tehát mátol kezdve katonai természetű célpontokat állapítanak meg Brüsszelben, akkor a német repülők megkezdik támadásaikat. Minden ebből származó következmény azokat terheli, akik a belga kormány nyilatkozata ellenére katonai célokra használják fel a várost.

98 ellenséges repülőgépet lőttünk le, illetve pusztítottunk el. Német részről 18 repülőgép tekinthető elveszettnek. A holland és a belga partok mentén két ellenséges torpedórombolót és három kereskedelmi hajót ért bombatalálat és ezek elsüllyedtek. Közöttük van egy 12.000 tonnás hajó is, azonkívül másik négy kereskedelmi hajó és két torpedóromboló is megsérült. Az egyik tengeralattjárónk megtorpedózott egy petróleumhajót és egy felfegyverzett kereskedelmi hajót. Az elmúlt éjszaka folyamán az ellenséges repülőgépek elrepültek a Német Birodalom nyugati része felett és tervszerűtlenül nagymennyiségű bombát dobtak le, de jelentősebb károkat nem okoztak. Több polgári személy meghalt, katonai célpontokat azonban nem is támadtak és így kárt sem okoztak bennük. Narviknál a német csapatok ismét visszaverték az ellenséges támadásokat és súlyos veszteséget okoztak a támadóknak. Narviktól északra is megerősítették állásaikat a németek.

lőnek. A Berliner Lokalenzeiger megjegyzi, hogy ezáltal buzdítást kapnak a gyilkolásra a frantirőrök és így az angol és a francia kormányok saját hazájukat a nemzetközi jogokon kívül helyezik. Ugyanazt csinálják, mint Pierlot, belga miniszterelnök, aki a brüsszeli rádióban bevallotta, hogy azonnal legyilkolták a német ejtőernyős katonákat. Ez a bejelentés buzdítás akart lenni újabb gyilkosságokra. A belgák akkor fogják a következményeket viselni, amikor Pierlot elmenekül. A Deutsche Allgemeine Zeitung a német ejtőernyősök ellen alakítandó önkéntes szervezetek felállításával foglalkozik és hangsúlyozza, hogy Anglia, mint már a háboru elején is tette, most is bele akarja vonni a polgári lakosságot a katonai hadműveletekbe. Ugyanarról a módszerről van szó, amelynek értelmében Anglia felfegyverezte a kereskedelmi hajóit, valamint fegyvert nyomott halászáinak a kezébe. Most Anglia felfegyverzi a gyárak munkásait és az irodák tisztviselőit. Végül a lap idézi a német hivatalos jelentést, amelyben pontosan körvonalazták, hogy az ejtőernyősök a rendes sorkatonaság köréből kerülnek ki.

zódve, annál is inkább, mert jól tudják, hogy Németország százezrek életét hajlandó feláldozni a minden áron való sikerért.

A francia nagyvezérkar körében megjegyzték, hogy a most folyó hadműveleteknek könnyen lehet elhatározó jellege, mert ha két-három héten keresztül a harc hevessége nem csökken, kihatással lehet a háború sorsára. A helyzet alakása elé a legnagyobb nyugalommal tekintenek, mert a szövetségesek szem előtt tartják a győzelem eléréséhez az ellenség hadigépeinek elhasználódását, valamint az ismételt győzelmek árán annak kimerülését. (Romania.)

rendkívül heves támadások folynak.

Az általános helyzet ezidőszereint annyira zavaros, hogy ezeknek a támadásoknak az eredményeit pontosan megállapítani nem lehetett. Belgium északi részében a belga csapatok hősiességgel harcolnak. Ami az általános frontot illeti, Namurtól északra, nem lehet azt állítani, hogy a

Ne felejtse el, hogy egy üveg FERNET BRANCA a zóna területén csodákat művel

legsúlyosabb támadások már lezajlottak. Namurtól délre a harc igen elkeseredett, különösen Diment közelében.

A németek kezdeményező erőfeszítései számára óriási hadsereget vetettek harcba,

ahogyan az a világháború offenzíváiban is történt. A páncélos és léghaderő felhasználása és együttműködése még nagyobb lökőerőt biztosított a támadásnak.

A francia határ mentén nem lehet szó a Maginot-vonal áttöréséről,

illetve a megrősített zónába való benyomulásról, amely a belga határ mentén egészen a tengerpartig húzódik.

Sedan közelében a németek átkeltek több ponton a Maas-folyón és urai az itteni védelmi vonal egy részének.

Előnyomulásukat kedden a franciák megállították és az általános helyzet röviden így jellemezhető:

A németek előnyomultak, de helyhez vannak kötve.

SZERDA ÉJJEL NAGY ANGOL REPÜLŐTÁMADÁS VOLT

Londonból jelentik: A légügyi minisztérium jelentí: A brit légi haderő az elmúlt éjszaka folyamán a Rajnától keletre heves légitámadást intézett azok ellen a vasutonalak és utak ellen, amelyek a német haderők számára a Belgium és Luxemburg elleni felvonulást támogatják.

Egész éjszaka tartott a támadás

és ezek során az angol repülők legalább 5 tonna bombát dobtak le. Az utakon és a vasutakon a forgalmat lehetetlenné tették számos ponton és sok helyen a tűz következtében robbanások keletkeztek.

Ez volt a leghévesebb támadás, amelyet az angol királyi légi haderő a háború során írtett.

Az angol repülők ennek a támadásnak során 12 német repülőt elpusztítottak.

KÖZELHARC FOLYIK A FRANCIA VÉDŐÁLLÁSOKBAN

Párisból jelentik: A Havas-ügynökség jelentí: A németek Namur és Sedan között a Maas-vonal ellen hatalmas erőket vetettek harcba, amelyeket páncélos hadosztályok és repülőgépek támogattak. Az óriási nyomás következtében

sikerült az ellenségnek benyomulnia a francia védővonal belsejébe.

Általános közelharc kezdődött, melyben a francia és német gyalogság, valamint a léghaderő küzdenek. Délután 6 órakor a helyzet még zavaros volt. Francia katonai körök véleménye szerint lehetséges, hogy a német páncélos haderő nagyobb mélységben nyomul előre, de ezeket gyalogság nem támogathatja, miután a francia gyalogság feltartóztathatja. Az új helyzetre való tekintettel

a francia főparancsnokság valószínűleg lemond az álló harcról és mozgóharcba kezd.

Már megtörténtek az átcsoportosítások az ellentámadások céljából.

Rio
csillaga
Legközelebb a Capitolban

Tüzérség helyett a repülők működnek

Párisból jelentik: A Havas ügynökség a következőképpen foglalja össze a harcéri helyzetet. A németek egész napon át támadták Sedantól észak és déli irányban. Az ellenség heves támadásait légi egységek támogatták, amelyeket a németek nagy előszeretettel használnak tüzérségi gyengeségének kiegyenlítéséért. Ezen a vidéken, ahol a német nyomás a leghevesebb volt, a francia csapatok kedvezően alakuló ellentámadást vezettek keresztül a Maas mentén és Sedan közelében. A Sedan melletti német féket az ellenség erőfeszítése ellenére sem tudta kiszélesíteni. Ezzel szemben Sedantól északnyugatra a helyzet komolyabb. A németek átkeltek a Maas folyón és páncélos osztagokat dobaltak harcra. A francia vezérkar megjegyzi, hogy a német páncélos csapatok által érintett pontokat a legnagyobb titoktartással kezelik és ezeknek a pontoknak közlése a helyzetet nem is világitaná meg kellőképpen.

ELLENSÉGES REPÜLŐK PARIS KÖRÜL

Párisból jelentik: Ellenséges repülőraj csü-

Amerika állásfoglalása, Németország figyeli Washington

Zürichből jelentik: A Hamburger Fremdenblatt legutóbbi számában cikket ír, amelyben felhívja a figyelmet a közelmúlt napokban Washingtonban tett kijelentésekre.

— Néhány nap óta — állapítja meg a lap — amerikai hivatalos körök olyan kijelentéseket tettek amelyekből következik, hogy

az Egyesült Államok világosan a nyugati hatalmak érdekeit akarja támogatni.

Anglia és Franciaország propagandája igyekszik meggyőzni az amerikai közvéleményt arról, hogy a világ, tehát az Unio demokráciáját is csak Amerikának a háborúba történő belépésével lehet megmenteni.

— Tagadhatalan, — fejeződik be a cikk, — hogy ennek az eszmetérjesztésnek volt sikere és ezért Németországnak figyelemmel kell kísérni a Washingtonban történő események alakulását. (Timpul.)

AMERIKA NEM AKAR JAPANNAL

HABORUSKODNI

Washingtonból jelentik: A Távolkeleten lehetséges háborúval kapcsolatban a szenátus tengerészeti bizottságában kijelentették, hogy

a háború rendkívül súlyos volna az Egyesült Államok és Japán között

és bár Japán könnyen sebezhető, mégis mindent el kell követni annak elhárítására. Az Egyesült Államok nem félnek egy tengeri támadástól, amely Japán legyőztetésével végződne.

TIZENHÉTEZER REPÜLŐGÉPET ALLIT

ELŐ EZ ÉVBEN AZ USA

Washingtonból jelentik: A Havas iroda jelenti: Hivatalos körökben úgy tudják, hogy az új nemzetvédelmi hitelek felosztása a következő lesz: 1. Tankok, légvédelmi tüzérség és önműködő fegyverek egy 750 ezer főből álló hadsereg és 250 ezer tartalékos számára. 2. Hétezer új pilóta kiképzésére a légi haderő részére. 3. A jelenleg építés alatt álló hadihajók munkájának gyorsítása és a haditengerészeti repülők számának szaporítása. 4. A panamai, hawaii és portoricói partvédelem megerősítése. 5. Kétszáz darab 4 motoros bombavető repülőgép vásárlása. A

Narviknál is heves harc dúl

Londonból jelentik: A szövetségesek norvégiai főhadiszállásáról jelentik, hogy a Narvik melletti ütközet csúcspontjára érkezett.

Ezekben a harcokban elsősorban a francia és kanadai csapatok vesznek részt. A szövetségeseknek sikerült nagyobb számú páncélos ágyúval felvonulni. A szövetséges csapatok arra törekednek, hogy Stordhaleen felé előnyomulva vágják el a német csapatok visszavonulási útját. A bekerített német csapatokhoz csak kevés élelmiszert eddig a repülők útján sikerült eljuttatni.

Párisból jelentik: Narvik városát a szövetségesek hadiflottája és repülői teljesen elpusztították. A narviki német helyőrséget német repülőgépek élelmezik, amelyeknek sikerült több száz ejtőernyőst jelentős mennyiségű élelmiszerral a helyszínre szállítani.

törtökön reggel Páris környéke felett felderítő repülést végzett, amelynek során egyetlen bombát sem dobtak le. Egy ellenséges bombavetőt lelőttek, egy francia vadászgép is elveszett.

REPÜLŐTEREK LESZNEK AZ ANGOL GOLF-PÁLYÁK

Londonból jelentik: Churchill miniszterelnök Hollandia kapitulációja után a következő rövid kijelentést tette:

— Hollandia kapitulált? Még keményebben fogunk harcolni!

Ezen hadügyminiszter első teendője az volt, hogy felhívást intézett az angol néphez, készüljön el a Fifth Colon (V. oszlop) és ezzel kapcsolatban a német ejtőernyősök elleni védekezésre. A felhívásra nagyszámú jelentkezés történt. A német ejtőernyősök esetleges támadásának megakadályozására, mozgósították az angol lövészegységek több, mint 100 ezer tagját. Ezenkívül intézkedés történt, hogy a golf-pályákat alakítsák át lőterekké és a golf-trénereket céllövőkke képezzék ki.

szenátushoz beérkezett jelentések szerint az amerikai repülőgéppárak ebben az évben 17 ezer repülőgépet képesek előállítani.

EGY FALUSI ISKOLÁBAN IRTÁK ALA A HOLLAND FEGYVERLETÉTELI OKMÁNYT

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda jelenti: A Rotterdam melletti Reinstald holland helységben szerdán délelőtt találkozott Winkelmann tábornok, a holland csapatok főparancsnoka a szemben álló német csapatok parancsnokával a fegyverletételi megállapodás érdekében. A tárgyalási hely céljaira a helység iskolájának egyik szobáját rendezték be. A német tábornok valamivel 9 óra után érkezett meg néhány vezérkari tisztje kíséretében. Az itt összegyűlt német katonák és a helység lakossága

feszült figyelemmel várta a holland kiüldöttség érkezését.

Valamivel 10 óra előtt közeledett egy gépkocsi, fehér zászlócskával és

a következő kocsiiban ült Winkelmann tábornok vezérkari tisztje kíséretében.

A tábornokot és kíséretének tagjait bevezették a tárgyaló helyiségbe, ahol a német tábornok néhány szóval köszöntötte a holland kiüldöttséget,

majd ismertette előttük a megállapodásról felvett jegyzőkönyvet, amelyet mindkét részből aláírtak. Ezután

Winkelmann tábornok gépkocsiján Hágába utazott.

WINKELMANN A TENGERI HADERŐ NEVÉBEN IS LEMONDOTT A HARCRA

Berlinből jelentik: Az egyik francia ügynökség hírt közöl Londonból, amely szerint a holland követség egyik tisztviselője kijelentette, hogy Winkelmann tábornok, a holland hadsereg főparancsnok felhívását csupán a szárazföldi hadsereghez intézte. A valóságban a felhívást a hadsereg főparancsnok a holland néphez intézte, így az a tengeri haderőnek is szól.

A NÉMETEK HÁTBA KAPJAK ELLENSÉGÜKET

Washingtonból jelentik: Az United Press harcéri tudósítója jelenti a belga hadszíntérről: Kedden a Namur környékén megindult küzdelemben

német részből 2 millió ember vett részt a harcokban.

Németország fő célja a csatornán való átvonulás, mert ha ez sikerül, akkor

hátba kaphatja a szövetséges erőket.

A Maastól északnyugat felé való előnyomulás esetén

a németek kiszoríthatják az ellenséget Brüsszelből.

A HABZÓ FOGPÉP

Költözik a Népszövetség

Genfből jelentik: Az esetleg bekövetkező eseményekre való tekintettel a Népszövetség, a Nemzetközi Munkahivatal és a Nemzetközi Fizetések Bankja hozzáfogtak bizonyos intézkedések megtételéhez, személyzetük és irattárak biztosítására. Az irattár nagy részét hirtelen egy középfranciaországi városba szállították.

A holland partokon repülők elsüllyesztettek egy angol torpedórombolót

Londonból jelentik: A tengernagyi hivatal közli, hogy a Valentine nevű torpedóromboló a holland partok közelében repülő támadás következtében megsérült és zátonyra futott. Részletek egyelőre hiányoznak, így az áldozatok száma sem ismeretes, de úgy hiszik, hogy az nagyon csekély.

Japán Holland-India status-quoja mellett

Tokióból jelentik: Kanaza tengernagy, a japán admirális egyik szóvivője kijelentette, hogy Holland-India ügyében a holland és az angol kormányok által nyújtott biztosítás vétele után Holland-India status-quojának megőrzésével kapcsolatban ez a kérdés japán részből diplomáciailag elintéztnek tekintendő.

A svájci angolok hazatérnek

Londonból jelentik: A Havas ügynökség jelenti: A londoni rádió közölte, hogy a Svájcban lakó angol állampolgárokat felszólították, hogy térjenek vissza hazájukba.

Amerika eladja a hajókat

Washingtonból jelentik: A Német Távirati Iroda jelenti: A hajózási hivatal közlése szerint múlt év szeptemberétől mostanáig 178 amerikai hajót adtak el külföldieknek. Ezek közül 40-et Anglia, 26-ot a panamai köztársaság, 26-ot Kanada, 18-at Franciaország és 9-et Belgium vásárolt meg.

Fontos francia értekezlet

Párisból jelentik: Rendkívül fontos értekezletet tartottak csütörtök délután a külügyminisztériumban, amelyen Reynaud miniszterelnök, Jeanneney szenátusi, Herriot kamarai elnök, Chautemps helyettes miniszterelnök, Daladier nemzetvédelmi miniszter, Roy belügyminiszter, Demonsie közmunkaiügyi miniszter, Rio kereskedelmi-tengerészeti miniszter, Reving, Páris katonai kormányzója és Berthoin belügyi államtitkár vettek részt.

Megkezdte gyakorlatait a szövetségesek öldközi-tengeri flottája

Kairóból jelentik: A Reuter jelentése szerint csütörtök reggel Kairóban távoli ágyudörgést hallottak és rakétákat észleltek, amelyek apró ejtőernyőknek látszottak. Ez azt jelenti, hogy a szövetséges flotta az alexandriai öbölben megkezdte tervezett hadgyakorlatát.

A Blücher hősi és megrázó pusztulásáról beszél a nehézcirkáló egy megmenekült tengerésze

Berlinből írják: Rövid szabadságra hazakerült a Blücher nehézcirkáló néhány megmenekült tengerésze. A Blüchert — amint ismeretes — április 9-én az oslói fjordban süllyesztette el az egyik norvég erőd tüze. A hősi küzdelemről és annak utóhatásairól egyik megmenekült tengerész a következőket mondotta el:

— Néhány órával a pokoli harc után egy hegyek között álló magányos házacskában ülök. Kicsiny papírszeletre jegyzem föl sebtében a nemrég lezajlott küzdelem emlékfoszlányait. Óriási fatövek az íróasztal, a csupasz padló az ülőhelyem. Körülöttem halálosan kimerült német katonák, akik mégsem tudnak elaludni. Azokra a bajtársakra gondolunk, akik — tengerészek és szárazföldi katonák — tengerész-halált haltak. Füllinkbe csengenek az éljenkiáltások, amelyek a házra harsogtak a már féldalra dőlt páncéloson. Még látjuk lohogni a hajnali szürkületben a hatalmas lángnyelveket. A hajó teljesen oldalára dőlt, azután a mélységbe csúszott. Egy másodpercig még láttuk a tüzét majdnem függőlegesen, majd az is eltűnt és csupán óriási fekete füstgomolyag kavargott a helyén.

„MINTHA A POKOL TÁRULT VOLNA FÖL...”

— Emberfölötti erőfeszítésbe kerül a vízszemlékezés a részletekre. Sötét éjszaka volt, amikor a Blücher a szűk oslói fjordba befutott. Csak gépeink halk zakatolását hallottuk a kísérteties csöndben.

A jelzőfedélzeten álltam, amikor jobbról vérvörös tűzcsova csapott fel, amelyet egy másodperccel később fűlsüketítő dörgés követett. Mintha a pokol tárult volna föl.

A levegőt a célbataláló néhez gránátok robbanása töltötte meg. Óriási öklök csapkodtak a hajó acéltestét. A padló remegett saját lövegeink és tornyaink válaszsörttűzétől. Az éjszakai harc zűrzavarát nem lehet leírni. Néhány pillanattal az első lángnyelv felcsapódása után óriási roppanás következett a középfedélzeten, ahol a két repülőgép állott.

Az elképzeltetlen légnemű engem is helyként röpített a torony páncélfalának.

Összeszedve magam, rohantam az alig húsz méternyire levő mélyebb fedélzetre, hogy ha kell, segítsék. A hajón elhelyezett csapatok robbanó puskagolyói süvítettek el a fülem mellett. Azután ismét elvágódtam. A következő másodpercben nehéz gránát sópörte le az egyik oszlopot, amely körül csakhamar hatott és súlyosan sebesült bajtársak feküdtek. Néhányukon már nem lehetett segíteni, de a többiek mellett ott álltak az orvosok, haláltmegvetően, egy pillanatra sem megriadva.

A BLÜCHER HALALOS SEBET KAP...

A Blücher egyszerre csak hatalmas ugrással az oldalára fordult. Akna, vagy szárazföldi torpedó érte. De még ebben a helyzetben is minden csövéből okádt a tüzet. Ahol a legénység elesett, ott mások ugrottak a helyükre. Zapor módjára csapkodtak a gránátok, de még minden ember a helyén volt. A lék.örsegek teljes erővel dolgoztak, a szivattyúknál nyakig vízben álltak a matrózok és gépkezelők. Zsebkezdőmet magam elé tartva akartam lemenni a gépterembe, ahonnan dübörögve tódult a füst és a gőz. De lejutni már nem lehetett. Egy korlátot csúsztam le az alsó fedélzetre, de abban a pillanatban felharsant az első tűzértiszt vezényszava:

Útegek megállni!

Egy csapásra elmúlt a gyilkos tűz. Csak a szinte hallhatatlan tetsző töltényropogás hallatszott a szürkületben. Megrendítő csend terült el a halálra sebzett hajó fölött.

Másodpercről-másodpercre egyre erősebben dőlt jobbfelé a „Blücher” és mindenki tudta, hogy menthetetlen.

Elkő hangzott el a parancs, amely minden tengerésznek kés gyanánt hasított a szívébe:

Mindenki hagyja el a hajót!

A vízből kiálló hajórészen felbukkant a parancsnok alakja, azután háromszoros „Sieg Heil” kiáltás csattant fel. A kétségbeejtő helyzetben levő roncsos az utolsó pillanatig a legpéldásabb csodálatot erdemlő fegyelem uralkodott.

Nem volt sem kapkodás, sem tolongás. Csak kölcsönös segíteni akarás. Az egyik mentőcsónak majdnem üres maradt, mert senki sem akarta a többit megelőzni. Lattam embereket, akik az idősebbeknek adták át úszóműködésüket. Gondosan, szeretettel emelték le a sebesülteket és az egyik találat helyéről a fiatal segédorvos távozott utolsónak, egy félig megszenesedett kötéllel lecsúszva. Egy kamaszképű gyalogos a kavargó füst közé ugrott, hogy a raktárból a saját számozott puskáját kimentse. Deszkákat, ládákat, mindenféle úszóanyagot röpítettek az utolsó pillanatban a vízbe, hogy legyen miben megkapaszkodni az úszó bajtársaknak.

A MENEKÜLÉS

A fogcsikorgatóan hideg, alig egy fokos vízben is a bajtársiasságnak csodálatos jelenei követték egymást.

Félig megmerevedett emberek vonszoltak magukkal még valakit.

Egy kapitány törött lábakkal úszott ki a partra. A tengernagy, a repülőtábornok és még egy tábornok utolsó erejük megfeszítésével tudtak csak kiúszni.

A házasságközvetítő kakuk

A Molnár-panzió ikerépület volt, az egyikben laktak a nők, a másikban a férfiak. Lakói jómódú, egyedülálló hivatalnokemberek. A panzióknak ilyen, már néhány éves lakója volt Gergely is, jó módú, nőtlen hivatalnok, csinos, barna férfi, túl a harmincon. Szerette a kertre nyíló kis szobáját, amelybe azonban legtöbbször csak késő éjszaka tért haza, mert gyors tempóban habzsolta a perc minden örömeit.

Egyik ilyen késői éjszakai hazatérése alkalmával történt meg, hogy éppen szobája ajtaját nyitogatta, amikor egészen tisztán hangzón felcsendült egy óra tizenkettőt kakukoló hangja. Meglepetten nézett körül a szobájában és hamarjában el sem tudta képzelni, hogy honnan is jött ez a váratlan hang. Első pillanatban arra gondolt, hogy biztosan valamelyik szomszédja tréfálta meg késői hazajövési miatt és ezért kakukorát helyezte el a szobájában. Kezdte az órát keresni, de hiába, félóra is betelt, nem lelte sehoh, amikor hetet szólóan ismét felhangzott a kakuk hangja. Most már tisztán hallotta, hogy a hang a szomszéd szobából jött, ahol nő lakott. Valószínűleg új lakó lehet, — állapította meg dühösen, majd lassan kifújta mérgét, aludni tért.

Másnap, harmadnap mintha csak kiszámította volna az az átkozott madár, ahogyan ő nevezte, amint a zárba tette a kulcsot, felhangzott a kakuk hangja. Hol kettőt, hol hármat kakukolt, szinte csufondárosan a madár hangja. Mintha figyelmeztette volna, látod, már megint milyen késő az idő!

Nappal nem igen tartózkodott odahaza, a hivatala kabinjában ebédel, utána leült néhány kollégájával römizni és így csak az éjszakai maradtak az otthonöltözésre, azokból is csak a megrövidített alvás órái. Már két hete volt annak, hogy új szomszédjának az órája következetesen bosszantotta. Ha kezébe került volna, bizony összezúzta dühében.

Szólt is egy alkalommal a panzió gondnokának, mondja meg annak a hölgynek, aki oda-költözött, hogy szívesen küld neki egy másik órát, ha ezzel elhallgattatja a kakukját, azt a vén... de nem fejezte be a mondatot. A gondnok nevetve kérdezte, vajon kit tart Gergely úr vénnek, a madarat, vagy Kalmár kisasszonyt? Mind a kettőt! — válaszolta Gergely dühösen — és pont ez lett az én szomszédom.

A gondnok erre megemlítette Kalmár kisasszonynak szomszédja különös kívánságát, aki nevetve hallgatta, hogy milyen bonyodalmas idézett elő az ő madara. Mit tegyen vele, hiszen olyan kedves emléke volt s nem akart megválni tőle. Hagyta tehát a helyzetet változatlanul, szomszédja majd csak megszokja. De tévedett.

Néhány nap múlva Kalmár kisasszony kis csomagot talált a szobájában és a csomaghoz levél volt mellékelve Gergely úrtól. Rögtön

tudta, miről van szó. De most már azért sem tesz eleget az ideges úr kívánságainak — mondotta magában — és visszakiűlte a szolgálait a csomagot. Néhány sort írt hozzá, hogy sajnálja, de idegen férfitől ajándékot nem fogad el és különben is őket egy fal választja el, már pedig a saját szobájában mindenki azt csinálhat, amit akar... és így tovább.

Most már kezdett a dolog elmérgesedni. Egyre-másra küldözgették egymásnak a leveleket, amelyeknek a hangja mind erősebb lett. Gergely úr végül is kijelentette, hogy felmond és elköltözik a panzióból, azután kakukolhat a kisasszony annyit, amennyi csak jól esik. És miatti Gergely dühöngött, azalatt Kalmár kisasszony mulatott a dolgon.

Egyik éjszaka ismét annyira felbosszantotta Gergelyt a kakuk ellenőrző hangja, hogy másnap délután nem ült le barátaival römizni, hanem hazament és felvezettette magát a portással Kalmár kisasszonyhoz, mert személyesen is ki akarta fejezni méltatlankodását és dühét, mielőtt elköltözik a szomszéd lakásból. Kalmár kisasszony ajtaja néhány pernyi várakozás után kinyílt és a férfi ekkor meglepetten, szinte megdöbbenve hallotta most már egészen közelről a kakuk hármat kakukoló szavát, mintha csak kísérteti jött volna. Ez még jobban felingerelte, de ami még inkább meglepte, az Kalmár kisasszony volt.

Fiatal, magas, barna leány állott vele szemben, aki kipirult arccal néhány pillanatig szembenézett vele, majd csengő nevetéssel kérte, hogy jöjjön beljebb és térjen magához. Ő, Kalmár kisasszony, aki kéri, bocsássa meg madara impertinens fogadtatását, de higgye el, ezt a saját akaratából rendezte így, talán ezzel akarta megbosszulni a gazdájának küldözgett bántó leveleket.

A férfi zavartan, de már teljesen lefegyverzetten a leány megjelenésétől és közvetlen modrától, belépett a szobába és néhány perc múlva már együtt nevetett a leánnyal a kakuk háborújuk felett és kérte, hogy bocsássa meg a csúnya leveleket. Megtörtént a békekötés és a búcsúzásnál már jó pajtások voltak.

Aznap este féltizenegy órakor, mikor kettőt kakukolt az óra, a férfi nevetve kopogtatta meg a falat. Már nem haragszom, Kalmár kisasszony, amint látja, javít az öreg kakuk...

Igy ment ez tovább. Egyre élénkebb lett kettőjük között ez a házi telefon. Félév múlva egy modernül berendezett kis lakás falán megszólalt a vén kakukos óra hangja.

Gergely pedig boldogan ölelte magához fiatal feleségét, Kalmár kisasszonyból lett menyecskét és nevetve fenyegette meg az előugró madarat:

— No, öreg, azt sem gondoltam volna, hogy te iszol valaha a házasságközvetítőnk! Kissné Décsi Mária

Roosevelt üzenete Mussolinihez

Betiltotta az olasz rendőrség az uccai tüntetéseket

Washingtonból jelentik: A Havas ügynökség jelenti: Roosevelt köztársasági elnök az Egyesült Államok római nagykövetének közvetítésével összeköttetésbe lépett Mussolini miniszterelnökkel, akihez felhívást intézett a béke megmentése érdekében.

A Newyork Times megállapítja, hogy az olasz kormányfőnek küldött felhívást szerdán kevéssel éjfél után készítették el egy értekezleten, amelyen a kormányzóságok és a Fehér Ház képviselői vettek részt. A felhívást hajnali két órakor küldték el az Egyesült Államok római nagykövetének Philipsnek. A lap hozzáfűzi, hogy

ezt a lépést annak a jelentésnek következtében tették meg, amely annak lehetőségéről szól, hogy Olaszország a keddi nap folyamán belép a háborúba.

Illetékes helyen sem nem cáfolják, sem meg nem erősítik a Newyork Times híréit.

INZULTÁLTAK A RÓMAI SVÁJCI KÖVETET ÉS FELESÉGÉT

Bernből jelentik: A Neue Zürcher Zeitung római tudósítója a következőket jelenti: A római svájci követség által kiadott jelentés szerint május 14-én este a svájci követet, amikor feleségével visszatért a követségi épületbe,

egy tüntető csoport inzultálta.

Ezek a tüntetők éppen plakátokat akartak felragasztani a követség épületére és azok tartalma támadó volt egy olyan állam ellen, amellyel úgy Svájc, mint Olaszország baráti viszonyt tart fenn. A követ kérte, hogy tartsák tiszteletben az épület területenkívüliségét, mire a tüntetők inzultáltak a követet és feleségét, mert francián beszéltek egymás között. A rendőrség gyors megjelenése állította helyre a rendet.

KATONAI ŐRSÉG A RÓMAI JUGOSZLAV KÖVETSÉGNEL

Rómából jelentik: A Havas-ügynökség jelenti, hogy szerdán este a jugoszláv követség védelmére katonákat és karabinieriket rendeltek ki. Ilyen intézkedést Jugoszláviával kapcsolatban már évek hosszú sora óta nem fogadtak.

Rómából jelentik: A Havas-ügynökség közli, hogy azokat az osztagokat, amelyeket a jugoszláv követség őrzésére kirendeltek, csütörtökön reggel visszarendelték, mivel egész éjszaka nyugalom volt.

OLASZ HAJÓ INDULT AMERIKÁBA

Génuából jelentik: A Conte di Savoya olasz óceánjáró tegnap este teljes létszámú utassal elindult Newyork felé. Rómában szerdán már sokkal biztatóbbnak ítélték meg a helyzetet és a rendőrség úgy napközben, mint este megakadályozta a diákok tüntetését.

(Rador)

Svájcban az olasz hadüzenet hire terjedt el

Bernből jelentik: Svájc szerdán élte át az idegek háborújának első napját. A lakosság a tűzpróbát kiálta, bár az álhírek hadjáratával demoralizálni akarták a lakosságot. A városokban elterjedt annak a híre, hogy

Olaszország hadiállapotba lépett

és a hatóságok nem tudták az ennek ellenkezőjét hivatalos jelentésekkel bizonyítani úgy, hogy bizonyos körök kihasználták ezt a helyzetet és már

mint tényt közölték mindenfelé, Olaszország hadba lépésének hírére.

A tájékozott körök úgy tudták, hogy Olaszország csak Angliának üzent háborút, míg Franciaországnak nem. A lakosság azonban nem vettette el hidegvérét, noha látta a rendkívüli határozottságot, amellyel minden csapatot a kijelölt helyre küldték.

Felfüggesztettek két millió lei birságot, amelyet a székely közbirtokosságra vetettek ki

Gyárfás Elemér szenátor sikeres közbenjárása pénzügyminiszternél.

1936 őszen hatalmas vihar vonult keresztül Csikszenttamás, Csikszentdomokos községek havasai fölött, mely alkalommal a fenyőfák ezreit döntötte ki. A két közbirtokosság vezetője azonnal jelentést tett az illetékes erdészeti hatóságoknak, melyek kiküldötték szakértőjüket a viharkárt szenvedett erdőterületekre. Az erdőgondnok és a minisztérium kiküldött fő-tisztviselője elrendelték, hogy a székely vagyontársaságok vezetői sürgősen leltározzák a szél-döntött fákat, tisztsítsák meg az erdőt és az értékesítés tekintetében is nagy szorgossággal járjanak el. A közbirtokossági vezetők a rendelkezésnek eleget is tettek. Összeirták a fákat, megtisztították a terepet és a fák egy részét be-fuvarozták a községbe, amikor váratlan akadályok gördültek az értékesítés elé.

Radulescu, akkori csendőrszárnyparancsnok utasítására ugyanis megjelent a községi faterlepen egy csendőrszárny és felhívta a közbirtokosságot, hogy mutassa fel a törvényes kitermelési engedélyt, melynek alapján a fa leltározását és fuvarozását végezte. Ilyen engedéllyel természetesen a birtokosság nem rendelkezett, de hivatkozott a felsőbbfokú erdőhatóságok rendelkezésére és arra, hogy

rendkívüli események miatt kellett a veszendő fát kitermelni és beszállítani.

Erre a csendőrség a befuvarozott fát lefoglalta. Ez ellen a közbirtokossági vezetőség a földművelésügyi minisztériumhoz fordult, mely helyeselve az erdészeti hatóságok eljárását,

feloldotta a raktáron lévő jelentékeny famennyiséget.

A közbirtokosság most már komolyan gondolt az értékesítésre, amikor újabb meglepetés érte: a csikszeredai pénzügyigazgatóság két millió lei birsággal sújtotta, amiért — az indoklás szerint — a csikszentdomokosi közbirtokosság nem jelentette be a kitermelés megkezdését. A pénzügyigazgatóság a közbirtokosság összes vagyontárára, tisztviselői értékeire zárlatot rendelt el.

A közbirtokosság a zárlat ellen fellebbezéssel élt a pénzügyminisztériumba és Gyárfás Elemér dr. szenátor közbenjárását kérte a zárlat feloldása végett.

Gyárfás Elemér dr.-nak sikerült a zárlatot feloldani

és a végrehajtást felfüggesztetnie, mindaddig, míg a folyamatban lévő bírósági ügy, a kirótt birság tekintetében, eldőlt. Csak ezután kerülhet a sor tehát a négy évvel ezelőtt kidöntött famennyiség értékesítésére.

SZÉPSÉGE ÉRDEKÉBÉN

használja naponta a Richard Hudnut cég kiváló minősége által világhírű készítményeit.

PUDER, KRÉM, ARCROUGE, AJAKROUGE

RICHARD HUDNUT

Szépségápolás

PARIS-NEW-YORK

Több mint egymilliárdos rendkívüli hitel Amerika hadfelszerelésére

Washingtonból jelentik: Rooseveltnek a képviselőházhoz küldött üzenetében 1182 millió dolláros hitelnijútást kért katonai célokra. Az elnök üzenetében rámutatott arra, hogy az Egyesült Államoknak minden meg kell tenni, hogy az események ne ériék készületlenül.

Berlin aggodalommal nézi a jugoszláviai németek sorsát

Berlinből jelentik: „Rendőri intézkedések a német népcsoport ellen Jugoszláviában“ cím alatt foglalkozik csütörtöki számában a Völkische Beobachter azokkal a jelentésekkel, amelyek szerint a sváb-német kulturszövetség ifjúsági csoportjának egy részét a legutóbbi ülés alkalmával a jugoszláv rendőrség letartóztatta és három óra hosszat fogva tartotta valamennyiüket. Igen sok német tanítóképzőst röpiratosztogatásért letartóztattak. Az újvidéki sváb-kulturszövetség jubiláris gyűlését nem engedélyezték. A lap hangsúlyozza, hogy a Bácskában és a jugoszláv Bánátban élő német népcsoportok magatartását és munkásságát a jugoszláv államférfiak is elismerik és szomorú volna, ha az eddigi jugoszláv jóviszonyt most megzavarná.

Pénzügyi határidők:

MAJUS 25.:

Nyersolaj fogyasztási adójának befizetése.

MAJUS 31.:

A negyedévi adó 5 százalékos kedvezményvel való fizetése.

JUNIUS 2.:

Lakbérleti szerződések illetékezése.

CAPITOL MA APOLLÓ

A VÖRÖS TENGHER TITKA

Szenzációs kalandor-film, melynek cselekménye a Vörös-tengeren, Aecessinia és Arábia területén játszódik le, kéniek, rabszolgakereskedők, gyöngyhalászok és csempészek között.

Főszereplő: HARRY BAUR

OZ, a csodák csodája

A modern színes filmgyártás remekműve Nagyobb, mint Hófehérke!

A főszerepben: JUDY GARLAND

= HIREK =

MEGJELENIK:

Minden napon a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Belföldön házhoz való kézbesítéssel együtt magánosoknak havonta nyolcvan lei, negyedévre 230 lei, félévre 450 lei, egész évre 900 lei. Nyugdíjasoknak havonta házhoz való kézbesítéssel együtt havonta hetven lei, negyedévre 200 lei, félévre 400 lei, egész évre 800 lei. Magyarországon havonta 4 pengő, negyedévre 12 pengő, félévre 22 pengő és egész évre 40 pengő.

Hatóságoknak, közhivataloknak és köztüzeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

TELEFON:

28—10 és este 10 óra után: 28—15

A háboru borzalmai Spanyolországban

Franco államfő nemzeti ünnepnek nyilvánította a polgárháború befejezésének évfordulóját. A félig még romokban heverő spanyol fővárost, Madridot, azután Bilbaót, Belchitét, Barcelonát és még több nagy várost az évforduló alkalmából fellobogózták és az egész országban díszes felvonulásokat rendeztek. Az egyetlen párt, a Falangista Párt, Franco államfő előtt díszfelvonulást rendezett. Az iskolákban a tanítás szünetelt, a gyárakban, üzemekben, műhelyekben s üzletekben megállt a munka s a hírlapok szerte az egész országban a spanyol újjáépítés nagyszerűségéről és szükségességéről írtak, beszámolván az ennek érdekében eddig végzett munkáról.

Az ünnep magán viselte a spanyol nép életöstönét, de minden jókedvet, minden vigasságot távol tartottak. Komolyság jellemezte a zászlókkal való ünnepségeket, Franco képeinek kifüggesztését és a felvonulásokat, mert az egyébként kedélyes és hangos spanyol nép lelkét elfoglalta a közelmúlt emlékek rémsége és gyásza. Hiszen még alig lehet egy lépést is tenni anélkül, hogy romokba ne ütköznek a járókelők.

Sajnos, a jelenlegi háboru kitörése eléggé megakasztotta a nagyarányokban meginduló építőmunkát. A hivatalos tényezők beismerik, hogy legalább tíz esztendőre van szükség a romokban heverő ország újjáépítéséhez. A háboru annyiban akadályozza a munka előrehaladását, hogy sok nyersanyag hiányzik és kevés a pénz; ezenkívül sok helyen élelmiszerhiánnyal is kell küzdeni. A háboru után gyenge volt a termés, kevesen művelték a földeket s 1939. év végén élelmiszereket csak jegyre lehetett már kapni, arra is csak korlátozott adagokban. A gazdasági élet helyreállításához is évek szívsós munkájára van szükség.

Hogy milyen nagy értékek pusztultak el, azt minden újságolvasó tudja. Rendkívül nagyértékű templomok, könyvtárak, múzeumok, középületek, a többi között az 50 millió dollár költséggel felépített madridi úgynevezett „egyetemi város” épületei romokban hevernek.

— **Boris király születésnapja.** Szófiából jelentik: Boris király születésnapját tegnap az egész országban megünnepelték. A fővárosban az istentiszteletet a metropolita celebrálta a kormány, a diplomáciai testület és a királyi udvartartás tagjainak, valamint nagyszámú közönség jelenlétében. (Rador.)

(—) **Sajtóelődök a vármegyei prefektúrán.** Popovici Virgil ezredes-prefektus Miu-Lerca Constantin Ismert költőt és Ivan Nicolae újságíró sajtóelődökké nevezte ki. Miu-Lerca Constantin a belföldi. Ivan Nicolae pedig a külföldi sajtótermékek előadója.

— **Román-magyar ifjúsági válogatott mérkőzés vasárnap.** Budapestről jelentik: Ismeretes, hogy a vasárnap május 19-én lejátszásra kerülő Románia—Magyarország labdarúgó mérkőzés előtt a két ország ifjúsági válogatottjai mérik össze erejüket. A nagy válogatott és a fiatalok válogató edzése csütörtökön délután folyt le az Üllői úti sporttelepen, amelyen a nagyválogatott győzött 4:1 arányban. A mérkőzés után egyelőre csak az ifjúsági válogatott csapatot állította össze a kapitány, amely az alábbi felállásban áll ki vasárnap: Dócsay—Lőrincz, Szűcs—Kovács, Bakos, Rákossy—Hollóssy, Borbély I., Borsy, Harsányi, Turbaky.

— **Menekülők inváziója Angliába.** Párisból jelentik: A Havas jelenti, hogy csütörtökön délelőtt egy holland hadihajó kötött ki az egyik angol tengerparti helységben. A hajón igen sok belga, holland és lengyel menekült volt.

Reynaud drámai hangu beszéde a kamarában

„A csüggedők azt hiszik, hogy minden elveszett“

Párisból jelentik: Reynaud miniszterelnök csütörtökön a képviselőházban felszólalt és ez alkalommal a többi között a következőket mondotta:

— Az 1914-es belgiumi helyzet megismétlődött. Belgiumot a legszorosabb kapcsolat fűzi hozzánk. Hollandia, amely elvesztette ugyan területét néhány napon belül megtalálta erkölcsi erényeit, amelyek birtokában az évszázadok folyamán ez az kis ország olyan nagyot és hatalmasat alkotott.

— Németország — folytatta a francia miniszterelnök — a harcra való készülékében irtoztos erőket vont össze, hogy

legyőzze Franciaországot, majd Európát és végül az egész világot.

Nehéz hetek és hónapok következhetnek számunkra, amelyekből a jövő századok arculata függ. Ez a harc, ez a küzdelem kovácsolja egygő az összes fran-

ciákat. Amikor talán úgy tűnik, hogy a legkritikusabb a helyzet, amikor

a netaláni csüggedők azt hiszik, hogy minden elveszett,

akkor találjuk meg magunkat.

— Az elkövetkező idők lehet, hogy nem fognak hasonlítani a maiakhoz. Talán olyan intézkedéseket kell majd hoznunk, amelyek most forradalmiaknak látszanak. Lehet, hogy

új rendszer következik és új emberek,

de csak egy fontos: Franciaország — fejezte be Reynaud.

Utána Pierrot, a kamara elnöke, a francia katonákat és a szövetséges csapatokat megszegtalta. Utána a ház ülését bizonytalan időre elnapolták.

Görögország megerősítést küldött az albán határra

Athénből jelentik: A görög hadügyminisztérium hivatalosan jelenti: A helyzet következtében nagyobb csapategységeket küldtek az albán határon szolgálatot teljesítő görög csapatok megerősítésére.

A görög hadügyi államtitkár személyesen

utazott a határra, hogy a végrehajtott védelmi intézkedéseket

és a csapatok felvonulását ellenőrizze. Athénből jelentik azt is, hogy éjjel után megszünt az észak felé irányuló távbeszélő összeköttetés.

(—) **Nepomuki Szent János.** A katolikus egyház tegnap ünnepelte Nepomuki Szent János ünnepét. Ezen alkalomból a püspöki székesegyházban délelőtt Korner József dr. püspöki helynök ünnepi misét mondott és szentbeszédet tartott.

(—) **Újabb elbocsátások várhatók a Resita-műveknél.** Megirtuk, hogy a Resita-művek resicai, ainai és oravicai tisztviselői karában negyemérvű elbocsátások voltak. Összesen százhuszonhat tisztviselő kapta meg a felmondást, akik között számos olyan is van, akinél még nincsen nyugdíjjogosultsága. Megbízható helyről nyert értesülések szerint rövidesen még körülbelül ötven további felmondás várható.

(—) **A Magyar Népközösség újabb alakuló gyűlései.** A Magyar Népközösség bányai központja terve vette, hogy a gyárvárosi tagozat után megtartja a többi városrészi tagozatainak megalakítását is. Az illetékes hatóságokhoz beadványt intéztek, a melyben a meghalati tagozat részére szombatra, május 18-án este hat órára a Bodnár-féle vendéglőbe, az erzsébetvárosi tagozat részére vasárnap, május 19-én délelőtt tizenegy órára a Magyar Házba és a Blaskovics-telepi tagozat részére május 25-én este hat órára a Szlavik-féle vendéglőben tartandó alakuló gyűlésekre engedélyt kértek.

Elejtett szeméit

harisnyáin olcsón és gyorsan felszedjük

Mikó Frida

Dauerbach-palota

(—) **Kereskedők és vendéglősök figyelmébe!** A városi reklám és hirdetési vállalat felhívja ezúton is az összes kereskedőket és a nyilvános helyiségek tulajdonosait, hogy akár milyen plakát, fénykép, vagy más reklám nyilvános kifüggesztése, reklám céljából való felhasználása akár a kirakatokban, akár pedig a helyiségek belsejében, továbbá magánházak és lakások ablakaitán, vagy azok falain való elhelyezése, ezenkívül pedig olyan helyeken való alkalmazása, amelyekben a reklám a közutakról látható, csakis abban az esetben van megengedve, ha ezek a reklámok a városi reklám és hirdetési vállalat bélyegzőjével lebélyegzést nyertek. Kihágás esetében úgy az üzlettulajdonosok, mint a reklámozó igénybevevők is a városi szabályrendelet 23. szakasza értelmében a helyszínen büntetést kapnak és a kihágás megismétlése esetében már az új büntető törvénykönyv rendelkezései lépnek érvénybe a mulasztókkal szemben. A városi hirdetési vállalat továbbá a kereskedők és a többi érdekelt tudomására hozza, hogy azokat a vászonredőnyöket, amelyek a kirakatokat a nap ellen védik, a városi szabályzat 11. szakasza értelmében úgy kell elhelyezni, hogy azok a járda felett legalább kétévfél méternyi magasságban legyenek. Ezen előírás ellen vétők szintén büntetésben részesülnek.

(—) **Vasuti hordár balesete.** Ardelean Vasile, ötvenhat esztendő vasúti hordár tegnap délután az egyik motoros vonat utasának csomagját vitte fel a kocsiba és azután a már mozgásban levő vonatról olyan szerencsétlenül ugrott le, hogy a jobb lábát törte. A mentők kórházba vitték.

(—) **Elütötte a villamos.** Vinczian Anna, hetven esztendő Kunz-telepi lakosnő tegnap délelőtt a gyárvárosi állomás közelében elütötte egy villamos kocsi. Az asszony súlyos zúzódásokat szenvedett. Kórházba szállították.

(—) **Baleset a gyufagyárban.** Cuncana Regina huszonhárom esztendő gyufagyári munkásnő tegnap délelőtt munka közben leforrázta a gőz. A munkásnő az arcán és a nyakán másodfokú égési sebeket szenvedett. A mentők kórházba vitték.

(—) **Az erzsébetvárosi egyházközség választmányának kinevezett tagjai.** Az erzsébetvárosi római katolikus egyházközség újonnan megválasztott tanácsa nemrég tartotta közgyűlését és ezen alkalommal megválasztotta az új választmányt is. A választást a püspöki főhatóság jóváhagyta és hat tagot nevezett ki a választmányba. Ezek a következők: a magyar hívek részéről Oberst József nyugalmazott iskolaigazgató, Rohrer Károly tanár és Tormay Béla, a német hívek részéről Feiler Miklós nyugalmazott táblabíró, Gabriel József dr. ügyvéd és Stanzel Ödön mérnök. Az egyházközségi elnöki tisztséget eddig Pater Karl Norbert szalvatóriánus plébános töltötte be.

— **Ligeti Lajos:** Az ismeretlen Belső-Ázsia az a roppant hegységek falával védett, alig járható sivatagokkal megszagott terület, amelyről évszázadokon át hoztak titokzatos híreket utazók, kalmárok, szerzetesek, tudósok, de mélyebb titkai a nyugati emberiség előtt alig egy fél évszázad óta tárulnak fel. Tarka népcsoportok, ősrégi kulturák gyűjtömedencéje Belső-Ázsia s történelmi rengek idején nagy népvándorlások elindítója. Innen indultak el azok a népek és törzsek is, amelyekkel a pogány magyarság őshazáiban érintkezésbe került, amelyekkel együtt élt, vagy élet-halálharcot vívott. Ezért a magyar olvasó számára kétszeresen érdekes az az új kép, amelyet Ligeti Lajos könyvében találunk, hiszen megadja kulcsát annak az ázsiai műveltségnek, melyet népünk még a honfoglalás után is egészen a kereszténység felvételéig megőrzött. Ligeti Lajos, az európai hírvé nyelvész és kutató, egyike a ma élő legnagyobb Ázsia-ismerőknek, roppant tudással, de színes és vonzó írói eszközökkel festi meg Belső-Ázsia megismerésének történetét. A keleti nyelvek ismerete lehetővé teszi számára, hogy ne csak az ismert nyugati forrásokat, hanem a keleti, elsősorban kínai híradásokat is felhasználhassa. Különös nagy lelki élvezete lesz annak az olvasónak, aki a magyar elődök homályában, népünk ködbevesző multjában keres tájékozódást. Ligeti Lajos: Az ismeretlen Belső-Ázsia Athenaeum kiadásában 359 lap egész vászonkötésben számos eredeti fényképpel kötte 215 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepageál Cluj. Kérje az Athenaeum újdonságok teljes jegyzékét.

Bucurestiben Giurescu miniszter felavatta az ország új rövidhullámu rádióleadóját

Bucurestiből jelentik: Tegnap avatták fel az új rövidhullámu rádióleadót, amelyet a rádiótársaság mérnökei készítettek. Giurescu propagandaügyi miniszter beszéddel nyitotta meg az ünnepséget és a következőket mondotta:

— A román rövidhullámu leadóállomás megnyitása alkalmával öröm tölt el. Örülök, mert román teljesítményről van szó, amelyet igen rövid

idő alatt román mérnökök végeztek el és ismét bizonyították képességeiknek. Örülök azért is, mert újabb tökéletes eszköz áll rendelkezésünkre, amellyel Románia a világ minden részével határain kívül és belül összeköttetésben állhat. E berendezés segítségével felvilágosításokat adhatunk mindarról, ami bennünket és a nemzetet érdekl. Ez az állomás mindenkor csak az igazat fogja közölni, mert semmi eltitkolnivalónk sincsen és mert régóta az igazság volt a mi legjobb barátunk és szövetségeseink. Alkalmunk lesz ezen az úton napról-napra közölni tetteinket, gondolatainkat és munkánkat, amely egész Romániában folyik.

A mezei munkát a kedvezőtlen időjárás és egyéb körülmények ellenére folytatni kell, hogy egyetlen barátunk se maradjon bevetetlen. Épp így kell folyni a munkának a gyárakban is, ahol az óriási mozdonyokkal és modern hadfelszerelési cikkekkel kezdve az elektromos cikkekig minden termelni kell, hogy nagy elődeink álma megvalósuljon. A lelki munkának is tovább kell folynia, a haza és a király szolgálatában. Éppen így folytatni kell a katonai előkészületek munkáját is és végül meg kell, hogy tudja a világ azt is, hogy az országot egy akarat hatja át és ez a szeretet uralkodónk felé irányul, akivel szemben a legnagyobb hűséggel és elismeréssel viseltünk. Éljen a román nép, éljen a király!

Aranyér

Akik aranyér miatt nagy fájdalmakban szenvednek enyhülést találnak és nyugodtan alszanak, ha Cadum kenőcsöt használnak, amely azonnali megkönnyebbülést okoz.

Sok szenvedésnek veheti elejét, ha idejében használja Cadum kenőcsöt kiütések, sebek, pattanások, csalánkiütés, rüh, ótvár, aranyér, bőrhámlás ellen.

Kakuk János dr. névnapja

Kakuk János dr. igazgató-főorvos, a Magyar Népközösség bánsági központjának elnöke, tegnap ünnepelte névnapját. Ebből az alkalomból nagy számban kereste fel a bánsági magyarság, amelynek nevében Martzy Mihály alelnök mondott üdvözlő beszédet és ebben a magyarság szeretetét és ragaszkodását tolmácsolta. Kakuk János dr. keresetlen, őszinte szavakkal mondott köszönetet az üdvözlésért és hangsúlyozta, hogy a magyarság bizalma ad neki erőt a további munkálkodáshoz, amelyhez a népközösség minden tagjának támogató közreműködését kéri. A Magyar Népközösség küldöttségén kívül Kakuk János dr.-t számos barátja és ismerőse is felkereste jókívánságaival.

— Bazel elhagyására szólították fel az angol állampolgárokat. Bazeltől jelentik: A bazeli főkonzilium a városban tartózkodó angol állampolgárokat távozásra szólította fel. A főkonzilium felszólította egész Svájcban mély benyomást keltett. (Fodor.)

— Merész amerikai trüffel ment férjhez egy svájci leány. A Színházi Magazin új száma érdekes riportot hoz arról a svájci lányról, aki egészen új amerikai izü trüffel adta férjhez saját magát. Farkas Imrénének a fiatalság és szerelem költőjének bübajos írásai pesti májusi rimekben, Napoleon és Viktoria királynő frizurái a modern hölgyek fején, érdekes riport arról, hogy min nevet Budapest, képes riport a pesti korzóról, új strand divat és még sok érdekes képriport, cikk, novella és Farkas Imre békebeli regénye szórakoztatja az olvasót a Színházi Magazin új számában, melynek e heti darabmelléklete az „Oblonov”, a Vígsház nagysikerű darabja. A gyerekek megtalálják kedvenc kis Magazinjukat, Sicc urfi vidám kalandjaival. Ára csak: 16 lei.

— Üresedésben levő orvosi állások. Az egészségügyi minisztérium személyzeti ügyosztálya közli, hogy a következő hivatalos orvosi állások vannak üresedésben: Brassóban egy kerületi orvosi állás, ugyancsak betöltésre vár a brassói kórház nemi és vizeleti bajok főorvosi és az ottani poliklinika röntgen szakfőorvosi állása. Petrozsényben egy kerületi orvosi állásra, Nagyváradon a kórház nemi és vizeleti bajok főorvosi állására, míg a Temestoronfal. megyei Román-szentmihály község orvosi állására adhatóak be pályázatok az egészségügyi minisztériumban.

VAGY - VAGY

Vagy egy nagy mű, — vagy egy nagy szenvedés,
Vagy égő nyár, — vagy gyémántfényű tél.

Vagy az Uristen, — vagy az emberek,
Vagy kolostor, — vagy fészek-meleg.

Vagy csúcsok nagy, edző hidege,
Vagy egy asszony simogató keze.

Vagy fent, vagy lent, élön, halálra-váltan,
Jaj, csak ne felemásan, felemásan.

Reményik Sándor

(—) Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Lazar Justin, Neica Ovidiu, Hornea Miron Petru, Schiffermann Gertrud Hildegard Vilma, Kovács István János, Caidaras Ioan Petru.

(—) Halálozások. Meghaltak: Ionescu Ana született Bozói huszonhárom éves, Lazar Justin egy napos, Tukay István nyolcvannégy éves asztalos, Fischer Károly hatvankilenc éves vasöntő, Nesics Zsiva nyolcvanegy éves munkás, Barthmess Mária született Widlicska hatvan éves.

Jugoszláviában megvitatták az általános mozgósítás kérdését

Jugoszlávia minden körülmények között megőrzi semlegességét

Belgrádból jelenti a Rador: Macsek miniszterelnökhelyettes szerdán hosszabb megbeszélést folytatott Nedics tábornok-hadügyminiszterrel és ezen a megbeszélésen résztvett a pénzügyminiszter is. Ugyanez a zágrábi hadtest főparancsnokával a horvátországi bán folytatott tanácskozást. Belgrád politikai körökben épp úgy, mint Zágrábban is, azt hiszik, hogy

az általános mozgósítás kérdését vitatták meg. Jugoszláv mértékadó körökben hangsúlyozzák, hogy a Délkelet-európai érintő riasztó hírekkel szemben Jugoszlávia továbbra is nyugodt marad és elhatározott szándéka minden körülmények között megőrizni semlegességét.

Jugoszlávia nem hiszi, hogy bármely szomszédja részéről támadástól kell tartania.

Aki már látta még egyszer megnézi,
aki még nem látta, okvetlen nézze meg a

HAN D A B A N D A

revü-operett világvárosi előadását! — Ötletes, szellemes, humoros szöveg! — Eisemann zene! — Pazar díszletek és toalettek! — Nagyszerű táncok! — Két és félórás bufelejti szórakozás!

— Az új olasz követ Berlinbe érkezett. Berlinből jelentik: Dino Alfieri, Olaszország új berlini nagykövete tegnap felesége társaságában megérkezett a német fővárosba.

— Franciaországban korlátozták a vasúti személyforgalmat. Párisból jelentik: A közlekedési minisztérium közleményt adott ki, amely szerint máj 1-től kezdve a polgári személyszállítás számát csökkentik Franciaország délkeleti vidékén az expressz és helyijáratú vonatok közlekedését. (Rador.)

— Ismét megnyitották a newyorki világkiállítás román csarnokát. Newyorkból jelentik: A világkiállítás román csarnokát szardán ismét megnyitották. Nagyszámú közönség vett részt az ünnepségen, amely a királyhimnusszal kezdődött és ezután következett a román pavillon kormánybiztosának beszéde.

— KÜLFÖLDI ÁLLAMPOLGÁROK TARTÓZKODÁSI ENGEDÉLYEIKET CSAK SZEMÉLYESEN KÉRHETIK. Bucurestiből jelentik: A munkaügyi minisztérium elhatározta, hogy idegen állampolgárok tartózkodási engedélye iránti kérvényét a jövőben csak abban az esetben fogadja el, ha azt az érdekeltek személyesen, vagy meghatalmazással bíró ügyvédjük által nyújtják be.

— Mit jelent az angol élelmiszernek a dán és norvég piac elvesztése. Dánia és Norvégia német megszállása erősen érinti Anglia élelmiszerellátását. Ezen országokból Anglia szükségletét a következő arányokban fedezte: vaj 33, tojás 20, hus 10, érc 11, kenderolaj 43, fa 64, papír 17 százalék. Tehát a szükséglet egy ötödét, a tojás és vaj kétötödét Anglia a tengerentúli államokból kényszerül beszerezni.

— Semmitőszéki döntvény a konverziós törvény 74. szakaszának alkalmazásáról. Az 1934. évi konverziós törvény 74. szakasza értelmében tiszteletben kell tartani mindazokat a megállapodásokat, amelyek a régi konverziós törvények érvényének idején az adósok és hitelezők között jöttek létre. Ennek megfelelően mindazok a követelések, amelyek ilyen megállapodások tárgyát képezik, nem esnek konverzió alá és nem csökkenthetők az 1934. évi konverziós törvényben foglalt utasítások alapján. Az 1934. évi konverziós törvény alkalmazásával kapcsolatban legutóbb egy Marosvásárhelyen megindult per során az a kérdés merült fel, hogy az említett szakaszban foglalt intézkedés a kereskedelmi vállalatok és hitelintézetek tartozásaira is vonatkozik-e, különösen abban az esetben, ha ezek mezőgazdasági kényszer-egyezséget kötöttek, vagy fizetési megállapodást kötöttek hitelezőikkel az 1934. évi konverziós törvény 52. szakasza értelmében. A Semmitőszék egyesített tanácsai kimondották, hogy az említett szakasz ezekre a vállalatokra is vonatkozik, vagyis azon adósságaikat, amelyekre vonatkozóan a régi konverziós törvény idején megállapodást létesítettek adósaikkal, ezeknek a megállapodásoknak megfelelően kell rendezniük és ezekre a konverzió előnyei nem vonatkoznak.

Holnap nem lesz MILLIOMOS

ha ma nem vásárol sorsjegyet az
Állami Sorsjáték huzására

6 és 4 MILLIÓS
nyeremények
14 egyenként 1 MILLIÓS
nyeremény.

Ma a sorsjegyarudák éjfélig vannak nyitva

Állami Sorsjáték

Ősrégi magyar személynevek, melyek nagyrésze ma már nem használatos

Minden embernek két neve van. Az egyik a vezetéknevét, amelyet családnévnek is hívnak. Ez a helyesebb megjelölés, mert az ilyen név egy-egy család, vagy nemzetség valamennyi tagjának közös tulajdona. A másik név az utónév, keresztnév, vagy személynév. Az utónév megjelölés tulajdonképpen csak a magyar nyelvben helytálló, ahol az egyének megnevezésénél elsőnek a családnevet, másodiknak a keresztnévet, vagy személynévet mondjuk. A keresztnév fogalma onnan származik, mert a keresztnév népeknél a gyermek a keresztségben kapja ezt a nevet. Legtöbb megjelölés azonban a személynév. Ez kifejezője annak, hogy ez a név kizárólag annak a személynek a tulajdona, akit a családnév mellett ezen a néven hívunk.

A személynevekről néhány hónap előtt hosszabb cikk jelent meg a Déli Hírlapban. A cikkben felsoroltuk a ma divó személyneveket, rámutattunk azok eredetére és jelentésére. Kiderült az adatokból, hogy a ma használatos személynevek között van sok héber, arab, ónémet, szláv, görög, latin, angolszász-török és más eredetű.

A mostani cikkben, amely az idézettnek mintegy folytatásául készült, a tisztán magyar eredetű személynevekről akarunk írni. Ezek között van akárhány, amely ma már teljesen eltűnt és csak régi okiratokban, vagy mondákban maradt meg. Van magyar személynév, amely ma is előfordul. A magyar személynevek között találunk olyanokat is, amelyek a múlt században egyes költők alkottak és amelyek a magyarság körében tetszésre találva átmentek a közhasználatba.

Régen, amikor a magyarság a Duna—Tisza vidéken való letelepedésének első századaiban a halászat, vadászat, állattenyésztés ösfoglalkozásait űzte, az apák fiaiknak és leányaiknak foglalkozásukhoz közelálló dolgokról adták a személynévet. A halászsok halneveket adtak gyermekeiknek. Így keletkeztek a Csuka, Czompó, Kárász, Sügér, Süllő, Sellő és Csík személynévek. Vadászsok és madarászsok gyermekei a Baglyod, a bölényből származó Bél, a bölénybika régebbi elnevezéseül szolgáló Bikács, Csóka, Farkas, Keselyűd, Gödény, az ölyvből keletkezett Ülved, a vérese egy fajtát jelentő Kaba, a harkály régi elnevezésére szolgált Köllő, Madarad, Medve, Oroszlán, a róka tulajdonságát jelző Ravasz, Sólyom, Vad és Vadad neveket kapták. Állattenyésztők ilyen személynévvel látták el gyermekeiket: Emese, Emesű, Süldő, Eneh, ami régebben ünöt jelentett, Bika, Csíd, ahogyan az árpád-házi királyok idejében a csikót nevezték, Csikó, Csikálló, Lovad, Magló és Maglód a maglódisznó után, Galamb és Gerlice. Földműveseknek szokásban voltak az Arató, Kölesd, Árpá, Búza, Főd személynévek.

Adtak régi korban a szülők gyermekeiknek névül olyan jelzőket is, amilyenek maguk voltak, vagy amilyeneknek gyermeküket akarták. Ezek: Bátor, Büszke, fűrgét jelentő Fűredi. Erős, Kemény, Nagy, Nagyd, Vas, Vasad, Fehér, Fekete. Ha az apa nem nagyon örvendett gyermeke jövetelének, akkor ilyen nevek közül választott ki neki egyet: Szomorú, Keserű, Szegény, ferdét jelentő Fintor, csalafinta jelzésre szolgáló Finta. Ünnepen született gyermek az ünnep után kapta személynévét, amelyen napvilágot látott: Karácsony, Husvét, Pünkösd. Más gyermekek annak a napnak a nevével viselték egész életükben, amelyiken születtek: vasárnap helyett Vársárd, Szereda, Szeredai, Péntek, Szombat, Szombatka. Olyan gyermekek, akiknek születése anyjuk életébe került, az ezzel kapcsolatosan kapott nevet, mintegy bélyegként sírukig viselték: Árva, Árvácska, Maradék, Haláldi.

Béla király Névtelen Jegyzőjének krónikája is

több ősmagyar személynévet őrzött meg az utókor számára. Ilyen az Oporforkos, ami apafarkast jelent bizonytal, Keve, aminek kő a jelentése, a búcsúból eredő Bulesű, Lél, azaz lélek, Előd, valamint a többi vezér: Ond, Kont, Tas, Huba, Töhötöm, vagy másképpen Tuhutum. Az Ond nyomán lett az Onodu személynév, amely annyit jelentett, hogy Ond unokája. Ugyancsak a Névtelen Jegyző könyvében található a Kusid név is.

A Szent István és III. András királyok uralkodása közötti időből fennmaradt oklevelek számos személynévet tartalmaznak. Ezek azonban az előkelő családokban ritkábban voltak használatosak, mert ezek a kereszténység felvétele után előszeretettel már a nyugatról átvett keresztnéveket használták. A köznép azonban annál sűrűbben vette ezeket a régi neveket, amelyeket valószínűleg még Ázsiából hozott magával. Fűnevek: Apa, Bogárd, Csiper, Erdő, Erdős, Fejdi, Holudi, ami holdvilágot jelentett, Jólegén, Kakas, Kicsid, Süket, Vendég, Veres és Völegén. Leánynevek: Ajándok, Asszonka, Bibor, Csiperke, Edlelmes, Fehér, György, Gyönyörű, a hóból alkotott Hova, a hóvirágból lett Hovodi, Szép, Szépasszony, Szepe, Szőke, Szürke, Szerelmes, Szerető. Régi név a Jolán is, melynek előző alakja Jóleán volt.

Amikor a múlt század elején megindult a nagy nyelvújítási folyamat és számos új magyar szót gyártottak, akkor tucatjával találták ki a magyaros hangzású személynéveket. Ezek közül valók a Gyöző, Vidor, Nemtő, Szende, Delinke, Estike, Fehérke, Gyöngyike, Hajnalka és Ibolyka. Arany János alkotása a Gyöngyvér, amelyet gyönyörű testvéréből csinált. Vörösmarty Mihálytól származik a Csilla (csillag), Tünde (tündér), Hajna (hajnal) és Illa (illat). A szegedi Dugonics András piarista költő legszebb regényének címe Eteleka. Ezt a nevet a régi Etele férfinévből formálta.

Vannak az ősrégi magyar nevek között jószámmal olyanok is, amelyek nem törzsi magyar eredetűek. A magyarok Ázsiából való elindulásuktól kezdve sokat érintkeztek más népekkel, sőt egyes népek között hosszabb-rövidebb ideig tartózkodtak. Bolgároktól, törököktől és más népektől számos elnevezést vettek át. Így például Álmos vezér neve nem a magyar álból, hanem a bolgár—török alomis szóból származik, ami magasztost jelent. Bármielyen délibábrból legyen is az állítás, mégis igaz, hogy Árpád neve sem a magyar árpából, hanem a szittyáknál is használatos perzsa Aripata névből származik. Ilyen idegen forrásból eredő régi magyar személynévek: Aba (him), Akos (fehér sas), Bagos és Bakos (himszarvas), Baksa és Boksa (regős, mesemondó), Alap (hős), Bors (párdúc), Kaplon (tigris), Aladár (főnök). A Gejza, amelyet Gyejcsa és Gyécsa formában is használtak és amely ma

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLTATA:

Pénteken, május 17-én a következő gyógyszer-tárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban a Bratianu téren levő Götz gyógyszer-tár.

Gyárvárosban a Stefan cel Mare uccában levő Jahner Rudolf gyógyszer-tár.

Erzsébetvárosban a Carol úton levő Mária gyógyszer-tár.

Józsefvárosban a Str. Vacarescu 33 szám alatt levő Braun gyógyszer-tár.

Mehalánban a Corvin gyógyszer-tár és Újklisodán Panajoth Ernő gyógyszer-tára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

Mozi

MUSORI

Pénteken, május 17-én

APOLLÓ: Oz, a csodák csodája (angol film.)

CAPITOL: A Vörös tenger titka (Harry Baur, Francia film.)

SCALA: Walcerkirály (német film.)

CORSO: Graham Bell, „Az áldozat emberel”. (angol film.)

Géza, bolgár-török eredetű, a Zoltán amelynek más alakja a Zsolt és Zulta, kirgiz, a Béla turk, a Csaba, a Gyula, és a Kán bolgár-török eredetűek.

A kereszténység elterjedésével a régi magyar személynévek kiszorultak a használatból. Sok régi magyar nevet hasonló hangzású keresztény névvel helyettesítettek. Például régi magyar név volt a Karul, amely karvalyt jelentett. Ezt Károlynak kezdték mondani és egyenértékűvé tették a német Karl névvel. Aranka ősrégi magyar név, de a kereszténységben egyenlővé tették Auréliával. A besenyő származású Thaniz névből lett a Dionisz magyar fordítása: Dénes. Gyula erdélyi fejedelem leányát, aki sárga-szürke színéről a Sarolta nevet kapta, nem Charlotteról nevezték el, hanem régi magyar nevet adtak neki, később azonban a Sarolta és a Charlotte egyet jelentett. Kálmán is ősrégi magyar név, amelyet később egyenlő értékűnek használtak a Colomannal, a Gyulát a Juliusszal, a Jenőt az Eugénnel, a Szilárdat a Constantinnal, a Bódogot a Félixszel, a Piroskát a görög Priszkával, az Ödönt az Edmuddal. Mindezekről a nevekről ma már kevesen tudják, hogy voltaképpen eredeti magyar nevek, de felolvadtak a hozzájuk hasonló hangzású idegen nevekben. Végezetül tisztázni kell azt is, hogy az Ilona név nem származik a görög Helena névből, amellyel ma azonosítják. Az ősmagyar pogány vallás képzeletalakjainak egyike volt aranyhajú tündér Ilona, akiről számos rege maradt fenn. És megmaradt eredeti neve is.

Félegyházi András.

CORSO mozi

Ma és minden nap
a szenzációs film

Alexander Graham Bell

a telefon feltalálója

A főszerepekben: LORETTA YOUNG,
DON AMECHE, HENRY FONDA

A tudomány hőstetteit vetíti elénk ez a film.

A Paramount hirádo premierje.

A repülőgépek döntenek...

A tízennyolcnapos őszi lengyel hadjárat után, melyben a német léghaderőnek döntő szerepe volt, a norvégiai epizódig — mert a nagy hadjárat keretében ez másnak nem nevezhető, — a nyugati fronton aránylag csend volt. A Maginot- s Daladier-vonalak egyrészt és a Westwall másrészt, mindenféle nagyobb megmozdulást ha nem is lehetetlenné, de kétségesre tesznek, s mivel mozgás nélkül nincs stratégia, a hadviselő felek a mozgóharcok számát hatalmasra akarták kiterjeszteni, a németek viszont iparkodtak a Skandináv félsziget tengeri és légi kikötőit megszerezni, hogy bázisaik jóval közelebb lehessenek a szigetországokhoz.

A norvégiai hadműveleteknél a német légierőknek ismét döntő szerep jutott. Az angolok hadseregük utbaindításával látszólag elkéstek, csak a haditengerészet repülői támogatták a flotta vállalkozását. Ezek persze számszerűleg hamarosan hátrányba kerültek a közeli bázisaikra támaszkodó hatalmas német repülőerőkkel szemben, úgyhogy a légi fölény csakhamar a németek kezébe került. Már pedig a ma háborújában a légifölény igen nagy szerepet játszik, különösen, ha nem áll kellőszámu légvédelmi üteg rendelkezésre, hogy ezek legalább részben pótolhassák a hiányzó vadászok tevékenységét. A német légierők a szövetségeseket a kihasználás pillanatától jóformán a hadszíntér elhagyásáig, azaz a behajózásig, folyton támadták, bombázták, utóbbiak nem tudtak védelmükre megfelelő repülőerőt alkalmazni.

1939 őszi, a háború megkezdésekor, a szövetségesek légierője — szakemberek állítása szerint — úgy viszonylott a németekéhez, mint 1:2, azóta az arány, mint hangoztatják, lényegesen megjavult volna. Azt mondják, hogy számszerűleg ma körülbelül egyforma erősek. Ellentétben a haditengerészet adataival, a légierők fejlődését mindkét fél meglehetősen titokban tartja.

Nemrégiben azonban amerikai szakember, az USA légiflottájának egy tisztje adatokat közölt, melyek szerint Németország 16.400 géppel rendelkezik, melyek közül 9300 áll szolgálatban, 7100 pedig tartalékban lenne — ezzel szemben Nagybritanniának 9600 gépe van (5600 szolgálatban és 4000 tartalékban), míg Franciaország 3600-al rendelkezik (2800 szolgálatban és 800 tartalékban). Az amerikai szakember, Fiedling őrnagy szerint tehát 16400 német géppel szemben 13.200 szövetséges gép lehet.

Míg azonban a német légierők a Birodalomban aránylag kis helyen állomásoznak, addig a szövetségesek flottilláit az egész világon szétszórvva találjuk. A gyarmatokban mindenütt szükségesek a légi erők, légi központok, úgyhogy minden világgrészen tartózkodik nagyszámu francia és angol légialakulat.

A nyugati hatalmak lázasan fejlesztik légierőiket. Az USA gyárai csak nekik dolgoznak, még pedig a munkások háromszori váltásával éjjel-nappal. Nemrégiben érkezett be 850 új bombavető, míg kb. 2000 darab szállítása folyamatban van. Az amerikai szakértő szerint az USA gyárainak 1940 végéig még 8500 különböző típusú gépet kell a nyugati hatalmaknak leszállítani. Hogy az amerikai gyárak ezeknek a fokozottabb követelményeknek megtudnak-e majd felelni, az persze más kérdés. A szövetségesek azonban azt remélik, hogy mára a nyár folyamán — legalább ami a gépek számárányát illeti — tulszárnyalják majd a németeket.

Mindkét fél eddigi veszteségei aránylag csekélyek, — a gyártás pedig fokozott ütemben folyik — havonta állítólag 1200 német, 900 angol és 3-400 francia gépet képesek előállítani. Fiedling őrnagy nézete szerint azonban a németek jelenleg még túlsúlyban vannak és lesznek még néhány hétig a szövetségesekkel szemben. Szerinte nagyjában ma körülbelül számszerűleg a két fél légierője egyforma lehet. Ezt a feltevést megerősíteni látszik az a tény is, hogy eddig egyik fél sem óhajtotta a másikat teljes erejével a levegőben megtámadni, mert egy nagy légitámadás alkalmából egyik vagy másik, esetleg mind a két fél légi haderő egész rövid idő alatt megsemmisülhetnek.

Mivel azonban a nyugati front védelmivonalai nagy szárazföldi offenzíva számára nagyon nehezen leküzdhető akadályt képeznek, ha a blokádot a jövőben is csak oly eredménnyel jár, mint eddig, Európában az eddigi tapasztalatok után bajos lesz új hadszíntérre találni, előreláthatólag mégis a stratégiai légierők bevetésére fog sor kerülni, — ami a belga háborúban be is következett, — mely bevetés egyúttal az eddig elkerült totális háború kezdetét is jelentheti...

Suhay Imre,

...reg nem látalak ilyen élenek...
Meggzunték a fájdalom?

...Meggfálltam az orvoságot...
Ulhetek és tehetek amit csak akarok...
Elmaradtak a kínok és szenvedések...
Miértis nem próbáltam ki már régen az ANUSOL-t?

Aranyér ellen

ANUSOL

A magyar-szlovák határ megerősítésének nem lehet politikai jelentőséget tulajdonítani -- írja az olasz sajtó

Tendenciózusok a magyar mozgósításról szóló hírek

A Rador hírszolgálati iroda közölte a Magyar Távirati Iroda jelentését, mely arról számolt be, hogy Magyarország két hadtestet és motorizált egységeket mozgósított. Ezzel kapcsolatban most a külföldi sajtó a következőket közli:

A „Temps“ a helyzetet úgy ítéli meg, hogy csak nagyobb szabásu hadgyakorlatról van szó, a Havas ügynökség hangsúlyozza, hogy a behívások ellenére, amelyek

kétségtelenül Magyarország északi határainak védelmét célozzák, Magyarország lakossága teljesen megőrizte hidegvérét.

A „Popolo d'Italia“ budapesti tudósítója azt közli lapjával, hogy Magyarország két hadtest mozgósítását rendelte el, különös tekintettel bizonyos szlovák készülődésekre. A lap hangoztatja, hogy

a magyarországi részleges katonai intézkedések az illetékes hadtestek területén két napon belül befejeződnek.

Szlovákiában ugyanis a katonai hatóságok 42-ik életévig a szlovák katonaképes férfiakat fegyverbe hívták, a behívó parancs május 15-re szólt. A hét elején, állítólag május 13-ra nagy magyarellenés

gyűlést készültek rendezni Pozsonyban, Rózsahegyén és Zsolnán. Ezt a gyűlést elhalasztották

és hír szerint 19-én tartják meg. Ezek a körülmények adtak impulzust a szlovák határ mentén a magyar katonai intézkedésekre.

Budapestről jelentik: A Corriere della Sera budapesti tudósítója közli, hogy a magyar-szlovák határ megerősítése csupán technikai és katonai okok miatt történt és annak nem lehet politikai jelentőséget tulajdonítani. Cáfolják egyébként a mozgósításról szóló híreket úgy, szintén a Szlovákia ellen irányuló mozdulatokat.

Budapesti felelős körök felháborodással jelentik ki, hogy

a magyar mozgósításról szóló hírek tendenciózusak,

azok nem felelnek meg a valóságnak. Egyébként a szlovák hivatalos körök is cáfolják a magyar-szlovák határzárát és az erről szóló híreket alaptalan kitalálásnak jelzik. A forgalom a két ország között teljesen szabad.

Színház

A Handabanda revüoperett uralja a hét műsorát

A Thalia operettegyüttesének változatos műsorát ezen a héten a szerdán este nagy sikert aratott Handabanda revüoperett uralja, amely diadalútját Temesvárott is folytatja. A humoros, szelleműs, ötletes szöveg mellett Elsemann melódiadús zenéje és az együttes pompás játéka, a nagyszerű táncok, a gyorsan váltakozó képek az első pillanattól az utolsóig szinte elkápráztatják a nézőt. Általános a vélemény, hogy a Handabanda az utóbbi húsz év legsikerültebb revüoperettje. Ezen a héten vasárnap délután hat órákor kerül egyelőre utóljára színre ez a nagyszerű darab.

Az olcsó helyáras délutáni előadások során szombaton délután a Paprikás csirke, vasárnap dél-

után három órákor pedig a Pusztai szerenáó kerül színre.

HETI MŰSOR:

Május 17. péntek este 9 órákor: Handabanda.
Május 18. szombaton délután 5 órákor: Paprikás csirke (Olcsó helyárrakkal.)
Május 18. szombaton este 9 órákor: Handabanda.
Május 19-én. vasárnap délután 3 órákor: Pusztai szerenáó (Olcsó helyárrakkal.)
Május 19. vasárnap délután 6 órákor: Handabanda.
Május 19. vasárnap este: Román előadás.
Május 20. kénfőn este: Román előadás.

Bucurestiben is bemutatják az ősszel Bókay János „Feleség“ című szindarabját

A „Timpul“ című fővárosi lap kolozsvári szerkesztője interjú közöl lapjában, amelyet Bókay Jánossal, az ismert magyar színpadi íróval csinált az író néhány nap előtt kolozsvári tartózkodása idején. Ismeretes, hogy Bókay „Első szerelem“ című legújabb darabjának kolozsvári bemutató előadására utazott le Erdélybe. Érdekesnek tartjuk a beszélgetésnek azt a részletét közölni, amelyben Bókay János a román írókkal való kapcsolatára tér ki.

— Csak részben ismerem az önök drámairodalmát — mondotta Bókay — amennyiben francia, német és olasz fordításokból alkalmam volt megismereni. Nagy örömmre szolgál, hogy az ősz folyamán Bucurestiben is bemutatják majd „Feleség“ című mindenütt nagy sikerrel játszott darabomat. Kíváncsi vagyok az önök fővárosára, amelyről már annyit

halottam beszélni, de még jobban érdekel a román színészek játékát látni, amelyről külföldön is a legjobbakat hallottam.

— Ami a román írókat illeti — folytatódik a Timpulban közölt Bókay interjú — csak kettőt ismertem személyesen, Eftimiu Victort és Panait Istratit. Istratit-hoz különösen szívélyes kapcsolatok fűztek. Mindig nagy megértéssel visteltetem emberi szenvedéseket és irodalmi szépségeket tükröző műveit iránt. Olyan író, aki vezető helyet biztosított magának az európai irodalomban.

Az interjú további részleteiben a lap kolozsvári tudósítója ismerteti a kolozsvári magyar színházban bemutatott Bókay-darab tartalmát és elismerő szavakkal emlékezik meg az egyes színészek játékaról.

JEGYZETT MÁR HADFELSZERELÉSI BÓNT?

= KÖZGAZDASÁG =

A rendkívüli jövedelmi adó bejelentésének irányelvei

Junius 15-én tul nem hosszabbítják meg a határidőt

Amint már megirtuk a pénzügyminisztérium junius 15-ig meghosszabbította az 1939. évi rendkívüli jövedelemről szóló vallomás benyújtásának határidejét. Ez a határidő az utolsó és újabb meghosszabbítás nem lesz. A minisztérium a mostani meghosszabbítást azzal indokolja, hogy sok cég csak március végére készült el a mérleggel és nem volt idő a vallomás adatainak kitöltésére.

Röviden ismételjük a vallomás kitöltését és benyújtását illetőleg eddig kiadott miniszteri utasításokat: Csak a 100 ezer lei évi jövedelem után adózó kereskedőknek és iparosoknak kell vallomást beadniuk.

Ha a cég 1938-ban nem teljes esztendőn át működött — mert ezen évben alakult meg — vallomást kell beadnia, bár nem esik a rendkívüli adó alá. A vallomásban ki kell mutatnia, hogy mióta működik és kijelenti, hogy nincsenek összehasonlítási elemei. Ezen vallomás alapján a pénzügyi közegek állapítják meg, hogy nem adózhat.

Tehát csak 100 ezer leig terjedő jövedelműek mentesek a vallomás benyújtása alól, különben minden más kereskedő és iparos tartozik vallomást ad-

ni, még akkor is, ha az 1939. évi forgalom kisebb, mint az előző években volt.

Ha egy egyének két különböző cége van és azok egyike sem éri el a 100 ezer lei jövedelmet, úgy egyiknek sem kell vallomást tenni, mert az adózás cégek szerint történik, nem a tulajdonosok után.

A pénzügyi közegek az áruszámláról lefoglalják azokat a költségeket, amelyek közvetlen nem hatnak ki a termelési költségekre; így az utolsó jutalékot, az áru beraktározási költségét nem lehet a bruttó jövedelemből leírni. Hasonlóképpen nem írható le a forgalmi adó, a fogyasztási illeték, a tisztviselői fizetés, nyomtatványok költsége, a visszáru és a stornált áru fuvardíja. A gyárba szállítás költsége leírható, mert az drágítja a nyersanyagot, de a készáru szállítási költsége a vevő székhelyére nem írható le. A kamara most tette közzé ennek a magára vállalt feladatnak az eredményeit.

A munkások négy százalékának fizetése haladja meg a havi 4000 leit

A cluji munkakamara érdekes adatgyűjtése.

Pár hónappal ezelőtt a kolozsvári munkakamara adatgyűjtéshez fogott a város iparvállalatainál alkalmazott munkások általános helyzetének és megélhetési viszonyainak tanulmányozása végett. Az adatgyűjtés alapját egy 61 kérdésből álló kérdőív képezte. A kamara most tette közzé ennek a magára vállalt feladatnak az eredményeit.

Ami a kolozsvári munkásság nemzetiségi megoszlását illeti, a képzett munkások 38.2 százaléka román, 52.75 százaléka magyar és 2.75 százaléka német nemzetiségű, míg a szakképzettség nélkül való munkásoknál ez az arányszám a következő: 43.56 román, 48.89 magyar és 1.78 német.

Az irni-olvasni nem tudók száma 10.23 százalékra rug s ez a kamara szerint elég kedvező eredmény más vidékekhez viszonyítva.

A munkások megélhetési viszonyairól az alábbi adatok beszélnek: a többség havi 1000—2000 lei között ingadozó keresetből tartja fenn magát. Azoknak a munkásoknak a száma, akik havonta 4000 leinél többet keresnek, alig 4 százalékra zsugorodik össze. Ez a magyarázata aztán annak, hogy egy szakorvosi vizsgálat a kolozsvári ipari munkás-családok igen jelentékeny hányadának elégtelenül táplált gyermekeket talált.

(=) A hivatalos devizaárfolyamok. A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai a következők: (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti) 107% felárral: angol font 851.80—873.13, dollár 211.65—216.95, svájci frank 47.07—48.23, holland forint 112.40—115.20, palesztinai font 852.84—874.16, egyiptomi font 873.54—895.38, belgas 35.09—36.02. Devizák 38% felárral: angol font 567.87—582.08, svájci frank 31.18—32.09, francia frank 3.24—3.31, márka 49—50, olasz líra 7.17, (felár nélkül) pengő 26.50—27, (felár nélkül) cseh korona 4.68—4.77, dinár 2.98—3.05. (felár nélkül) török líra 32.

HOTEL SZABÓ BUDAPEST, IV. EGYETEM-UCCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-, meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — polgári árak!

Milyen árut keres és kínál a külföld?

KERESLET:

Bulgária: Szófiai cég romániai posztgyárak iránt érdeklődik (8438). Görögország: Athéni gyár fapépet, celulozét és nyomdapapírt keres bevitelre. Megmintaolt árajánlatot kér (8434). Larnacai gyár furnirkivitel vállalatokkal keres kapcsolatot (8702). Szlovákia: Alosti gyár zsinór, pertli, nyulékony szalag, spárga és hasonló gyártmányai részére képviselőt keres Romániában. Az ajánlközötől megkivántatik, hogy a cipő-, kötszövő- és spárgagyáraknál legyen vezetve (7791) és (7409). Franciaország: A bucurestii kereskedelmi és iparkamara információs osztályán kapható a román-francia kereskedelmi kamara április havi közlönye. Számos francia cég üzleti összeköttetést kereső ajánlatát közli (8411). Egyesült-Államok: Newyorki vállalat kivitelre ajánl vegyszeti termékeket, fémáru és ásványokat (8166). Németország: Stuttgarteri seprűgyár cirok-szalmát keres bevitelre (8155). Berlini cég friss és konzervált gyümölcsöt óhajtt bevenni (8638). Hamburgi cég süritett ökörepevaladékokat keres bevitelre (8785). Spanyolország: Barcelonai gyár papír- és műselyemgyártásra alkalmas fapépet óhajtt bevenni. (8704).

KINÁLAT:

Belgium: Brüsszel-Berchem-i cég újfajta szövött anyagot (rotin tissé) ajánl székhuzatnak és függönynek (7846). Japán: Kobei cég kivitelre ajánl japán árukat, mint; selyem, szövetek, cérna, pamut, gomb, vasárak és tea. Románia részére képviselőt keres (8627).

Fenti cégek címei megtudakolhatók a bucurestii kereskedelmi és iparkamaránál (Camera de Comert si Industrie Serviciul de Informatiuni) Bucuresti I. Str. Bursei 4. A megkeresésben hivatkozni kell a közlemények után zárójelben feltüntetett iktatószámra.

= A banati gabonaárak. A temesvári piacon a gabonaárak a következők: Búza 850 lei, tengeri 560, zab 600, tökmag 1500, napraforgómag 850 lei. Az árak lemorzsolódnak, a piac csendes, üzletkörös alig van.

= Érdekes táblai döntés román állampolgár külföldi devizái tárgyában. Érdekes devizaügyben döntött a bucurestii ítélőtábla. A kérdés az, hogy a devizatorvény hatálya alá esik-e román állampolgárnak külföldön szerzett pénze, ha a pénzhez nem export útján jutott. Egy bucurestii házaspár Németországban dolgozott és az ott szerzett márkáért a férfi román értékpapírokat, az asszony gyógyszerket vásárolt. A vámnál ezeket deklarálták, de importengedélyt nem tudtak felmutatni. A Banca Nationala feljelentésére megindult ellenük az eljárás devizakihágás miatt, a devizatorvény 5 és 7, a végrehajtási utasítás 2, 12, 22 és 36 szakaszai alapján. Az ilfovi törvényszék a jegyzőkönyvet megsemmisítette, ami ellen az ügyészség fellebbezett. A fellebbezést az ítélőtábla azzal utasította el, hogy a román állampolgárnak foglalkozásával, vagy más a nemzeti gazdasággal összefüggésben nem álló módon szerzett vagyona a devizatorvény hatálya alá nem esik.

= A kereskedelmi és ipari adóamnesztia új határideje. Közöltük, hogy a kereskedelmi és ipari amnesztia igénybevétele iránti kérvény határidejét junius 30-ig meghosszabbították. A pénzügyminisztérium rendelet a múlt évi adó 50 százaléka befizetési határidejének meghosszabbítását nem említi. Mivel az a határidő junius 30, valószínűleg, hogy egy későbbi miniszteri rendelet ezt a határidőt is meg fogja hosszabbítani.

= Meghosszabbították a direkttermő szőlők kiirtásának határidejét. A szőlővédelmi törvény értelmében 3000 leies prémiumot kapnak hektáronként azok a szőlősgazdák, akik direkttermő szőlőjüket kiirtják. Ezt az összeget az irás után az illető adószámlájának javára írják. A kiirtási határidőt — mint Bucurestiből jelentik — május 30-ig meghosszabbították.

Nagymennyiségű külföldi áru jön az országba

A Nemzeti Szövetkezetek Intézete nagy arányú külföldi árubeszerzéssel igyekszik az ország ellátását biztosítani. Eddig Constantán át 500 ezer kg. olasz és angol pamut, 160 tonna holland hering, 400 tonna olasz rizs (háncsolatlan) érkezett. Galatiba a következő áruk érkeztek: 45 tonna japán tea, 25 tonna angol gyarmati tea, 400 tonna angol rézszulfát, 240 tonna Manillazsineg, 30 ezer juttaszák ugyancsak Angliából. Utban vannak: egyiptomi rizs, görög maszlina, braziliai kávé, indiai juttaszák, angol-gyarmati tea, madagaszkári raffia, görög étolaj. Rendelt a Szövetkezeti Intézet három millió kg. angol, görög és olasz pamutot.

Az ipari székház szövetkezet kéri működésének visszaállítását

Az ipari munkaadók székházának szövetkezte igazgatósági és felügyelő-bizottsági ülést tartott, amely alkalommal Marcu könyvelő és Paian Petru felszámoló előterjesztették az 1937—1939 évek mérlegeit, valamint a veszteség- és nyereségszámlákat. Ezeket egyhangúlag tudomásul vették. Legközelebb tartja a székház szövetkezet a közgyűlést, amely szintén a mérlegekkel foglalkozik, de ugyanakkor kiemondja majd azt is, hogy a felszámolást nem tartja méltányosnak és kéri a szövetkezet alapszabályszerű működésének a visszaállítását. A felszámolás folytán — mondják — a szövetkezet nagy kárt szenvedett és ezért is szükségesnek tartják a zavartalan működés visszaállítását. A folyamatban levő megállapítási perben egyébként július 21. napján lesz a törvényszéki tárgyalás.

= Igazolványt ad ki a CFR a vagonigénylésekről. A CFR brasovl forgalmi igazgatósága közölte az ellátási kormánybiztossággal, hogy azokon az állomásokon, ahova a vagonokat eljuttatták, gyakran nem találtak vagonigénylési kéréseket azok részéről, akiknek érdekében a közbenjárás történt. Ennek elkerülése végett a CFR forgalmi igazgatósága úgy intézkedett, hogy a jövőben mindazok, akik vagonokat igényelnek, erről írásos bizonylatot kapjanak. Abban az esetben tehát, ha ezentul hasonló ügyben valakinek az érdekében közbenjárnak, a beadványhoz mellékelni kell az állomás igazgatóját arról, hogy a vagonigénylésre vonatkozó kérvényt átvette és beiktatta.

= Gyapjuhivatal felállítását tervezik. A „Semnalul” jelentése szerint rövidesen rendelet törvény jelenik meg, mely a gyapju összegyűjtését és szétosztását szabályozza. A nyersbőr és vas gyűjtéséhez és szétosztásához hasonlóan külön szervet alkotnak erre a célra.

SPORTSESEMÉNYEK

Economu Virgil nyilatkozata a román csapatok összeállításáról

A vasárnapi nagy érdeklődéssel várt magyar-román Duna mérkőzésről a két szövetségi kapitány érdekes nyilatkozatot adott a Nemzeti Sportnak.

Economu szövetségi kapitány a kérdésekre a következő feleletet adta:

— A magyarok elleni A) és B) mérkőzésre 27-es keretet állítottam össze. A keretben 11 vidéki játékos van s ezek vasárnap nem is utaztak el Bucurestiből. Azért maradtak itt, mert az indulásig, illetve a mérkőzés napjáig naponta elméleti előadások és edzések lesznek. A játékosok mindannyian rendben vannak.

— Milyen csapattal utazik Budapestre?

— A legjobbal. Ugy volt, hogy a román válogatott összeállításakor a jövőben bizonyos elvi megszorítások lesznek, de ezektől az elvektől eltekintettek s így mindenfajta játékos közül válogathatnak. A csapatösszeállítás? Rasinariu lemondott, mert sérült. Én is lemondok róla, mert Juhász játszhat. A balfedezet helyén is minden rendben van, mert Lupas szabadságot kapott s így Demetrovicire nincs szükség.

— Hogyan áll fel tehát a csapat Budapesten?

— David—Sfera, Lengheriu—Vintila, Juhász, Lupas—Bindea, Reuter, Barátky Spielmann, Popescu.

— Legfeljebb Ploesteanu, vagy Bodola jöhet szóba a jobb-, illetve a balösszekötőben, de nem hiszem.

Az ifjúsági válogatott ebben az összeállításban utazik Budapestre:

Savu — Marinescu, Catana — Sperles, Kovács (vagy Joja), Belcin — Ritter, Mioc, Anreescu, Marian, Voda.

A vasárnapi válogatott napra vitéz Ginzery Dénes, illetve Fábrián József a következő kereteket jelölte ki:

A) csapat: Csikós, Körmenyi — Pákozdi, Polgár, Bíró — Király, Sárosi III., Balogh, Dudás — Kincses, Sárosi dr., Gazdag, Toldi, Harangozó, Déri, Gyetvai.

B) csapat: Kiss, Tóth (Szeged) — Kis, Bánkúti, Kispéter — Négyesi, Szűcs (Törökves), Tóth (Gama), Marosi, Szódi (BSzKRT), Pósa — Váradi, Ser-

főző, Nagy (Szolnok), Szendrői, Jenőfi (SalBTC), Laczkó (SalBTC), Tóth III.

Vitéz Ginzery Dénes szövetségi kapitány a következőket mondotta:

— Bíró helye bizonytalan, mert Szombathelyen kiállították és sorsa felett az MLSz miniszteri biztosa dönt. A két csapatba jelölt három középcsatár közül akármelyik bekerülhet a nagy csapatba. Az A) keret csütörtökön 4-kor a BSzKRT-pályán tart edzést, később megnevezendő ellenféllel. A B) keret szerdán edzett az ifjúsági válogatottal.

A B) csapat pénteken reggel indul 14 játékosal Bucurestibe, a keddi mérkőzésre további három játékos utazik el hétfőn reggel Temesvárra.

Győzelem esetén a szövetség 3 ezer lei jutalmat ad fejenként a B. csapat tagjainak, döntetlen esetén pedig 1000 leit kapnak.

Iuga Liviu dr. szövetségi főtitkár részletesen érdeklődött Budapesten, hogy a magyar csapatok milyen öltözetben játszanak, mert aszerint állítják össze a román csapat öltözetét. A magyar csapat meggyipiros trikóban, fehér nadrágban és zöld harisnyában játszik.

Döntetlenül játszottak a válogatott csapatok. A válogatott csapatok kedden kétkapus edzést tartottak és ezalkalommal a két csapat döntetlenül mérkőzött. A szövetségi kapitány tulajdonképpen nem az eredményre fektette a fősúlyt, hanem a játékosok teljesítményére.

Sport—Foto—Optic

A legolcsóbb sportcikkek és azok javítása

A. M. Mülley-nél

TIMISOARA

I. Str. Solderer 11.

Fiók: IV. Bul. Berthelot 10.

A magyarok ellen kedden játszó temesvári csapat

Egyre nagyobb érdeklődés nyilvánul meg sportkorokban a kedden, május 21-én délután Temesvárott végbemenő barátságos mérkőzés iránt, amely a Bucurestiből visszatérő magyar B.-válogatott és a Nyugati liga válogatott csapata között megy végbe. A nagyszerű sportattrakció délután félhat órákor az Electrica-pályán kezdődik és kétségtelen, hogy sokezer ember nézi majd végig a nagyszerű mérkőzést. A magyar szövetségi kapitány a legjobb játékosokat jelölte ki a Temesvárott szereplő csapatba és természetesen elsőrendű kvalitásokkal rendelkező majd a Nyugati Liga vezetősége által megállapított temesvári csapat is. A Nyugati Liga válogatott csapatában a következők játszanak majd: Pavlovici — Slivac, Fodor — Simatoc, Kotormányi, Lakatos — Bindea, Spielmann, Marksteiner, Reiter, Dobay.

Pavlovici váratlanul visszautazott Temesvárra. A válogatott játékosok vasárnap óta a fővárosban tartózkodnak, ahol a szövetségi kapitány felügyelete alatt állanak. Kedden Pavlovici váratlanul vissza utazott Temesvárra és a szövetség már azzal a tervvel foglalkozott, hogy megbünteti a játékost, amikor kitudódott, hogy Pavlovicinek igenis komoly oka volt sürgősen hazautazni, mert felesége gyermeket szült. Természetesen a szövetség figyelembe veszi ezeket az enyhítő körülményeket és megbocsájtja Pavlovicinak.

Stefanovics vezeti a Románia B.—Magyarország B. mérkőzést. A Bucurestiben lebonyolításra kerülő Románia B.—Magyarország B. válogatott mérkőzést a jugoszláv Stefanovics vezeti, aki egyike a legjobb játékvezetőknek.

Humis is elutazik Budapestre. Humis, a Vénus középcsatára, a válogatott csapattal utazik a magyar fővárosba, azonban ezuttal nem mint játékos, hanem mint sérült. Humis felhasználja az alkalmat, hogy megvizsgálta magát Molnár dr.-ral, a híres magyar specialistaival.

Még most sem végleges az ifjúsági válogatott összeállítása. A szövetség még most sem állította össze véglegesen az országos ifjúsági válogatottat. Annyi azonban már biztos, hogy a középcsatár Mladin lesz.

Juliusban játsszák le a német-román válogatott mérkőzést. Az egyik német sportlap azt írja, hogy a német-román válogatott labdarugómérkőzést július végén játsszák le az egyik délnémetországi városban. A román szövetségnél egyelőre semmit sem tudnak a mérkőzés napjáról és helyéről.

TENGEREK RABJA

A Déli Hírlap eredeti regénye.

Utánnomlás tilos.

A kabinja. A keskeny ágy, benne kőkemény a szalmazsák, rajta a durva pokróc és a párna, amelyen órák mulva is ott voltak fejének körvonalai. A padló, rossz időben ide-oda locsogott a víz rajta, megáztatta a kókusz-szőnyeget, beszívargott a szekrénybe és zöldes-sárga penészvirágokkal hintette meg cipőit.

A kicsi kerek ablak, gummigyűrűje mindig szakadozott, csavarjai vástottak, néha alig lehetett meghuzni őket. Az üveg repedt volt rajta, vigan fűtyült a szél a hasadáson és mikor a cseppek milliárdjait hurcoló tenger néha bekandikált... vékony kis patlakokban csorgott a sós víz ágyára.

A mosdó csapja időtlen-idők óta rozsdásan állt. A kabin falait kikezdte a szu, éjszakánként kísérteties hangok támadták — a vaslemez és a fadesszák között tanyázó patkányok pörlekedő, éhes csivogása.

Düledező, rogyant bárka, kivénült hajó-veterán. De sokszor gondolt rá, de sokszor táncoltak előtte azok a fehér betűk — nevének betűi, amelyek csüggédésnél, fáradtságnál mintha rengeteg szeretettel cirógattak volna végig rajta — ... Angelica...

Öreg bárka. Mikor ő taposta, már negyven esztendő bámult rá karcsu árbócairól. Falain, bordáin a kétujjnyi festéket át rozsdá viritott, hiába kenték rá a rengeteg lakkot, az öregek megátalkodottságával tüzdelté megint tele vésszesen pusztító belső betegségének tüzelő láz-rozsáival.

Sokszor gondolt arra, hogy az éhes idő, amely mohón, falánkul vágta belé csattogó fogait, miért nem inkább őt kezdte ki... miért a védtelent bántotta.

Ezernyi, nem, százezernyi lyuk volt az öreg hajón, negyven esztendő százezer apró, vérző sebe.

Folyók bejáratában, szűk csatornákon homok sűrű, kőmóló döngette, itt-ott horpadás éktelenkedett rajta, mint rég megholt vitézek sisakján a

buzogány-csapás nyoma. Télen félig befagyott öblökben küzködött, oldalait vakító fényesre koptatták a jégtáblák, apró jégkalapácsok kopácsoltak végig rajta, ezernyi tüszurás, ezer kis koccanás, ezer kis seb... ezer kis rozsdafészek.

Lenn, a hajó mélyén csak a mával törődő emberek cementtel takargatták a sebeiket. Kivülről kapzsi, pénzhajászó javítóműhelyek kengették a vaslemezeket új és újabb festék-réteggel.

Néha kiscseréltok egy kötelet, egy csigát, nagy-néha egy repedt ablakot, a hidat agyonszórták fehérre, vörösré... silány kozmetikai kísérlet volt minden — a jég, a vihar és a tenger mégis leszedett róla mindent, mint a pipiskedő vén dámák ifjú arcáról a fiatalságot leszedi a csufosan csapkodó eső.

Negyven esztendő! Ki tudja hányszor negyven ordító vihar, tengert korbácsoló örületes cyklon, hajót-egyet beborító gaurizankári hullám-hegyek.

Ki tudja hányszor negyven hidegen ragyogó holdtölte, mesebeli napfölkelte-naplemente, negyven esztendő alatt hány bolyongó tengerész, hány durva, aki fogcsikorgatva rugdalta meg és hány, aki könnyes nosztalgiaival simogatja még ma is azokat a rozsdamarta sebeiket. Kár, hogy a hajók nem tudnak beszélni!

Az öreg hajóról öreg mesék jártak kikötőrkikötőre.

Ifjú korában utasok hemzsegték hófchér fedélzetén. Roppant gyomrában Kelet kincseit hurcolta, gépe a fiatalok öntudatos dobogásával ütötte a taktust a hátán táncoló párok valcerjaihoz.

Száguldott a hullámok tetején. Feszülve, játékosan furta orrát a vízbe, koromfekete oldaláról leperegtek a toladó habok és hajnalban ámulva nézegette magát tükörsima testén a fölkelő nap. Fitytyet hányt a vihar, kényesen rázkódott meg, ha a fedélzetére bevágott a hullám... aztán folytatta útját, a roppant önbizalom szinte szétfeszítette szegcselt testét.

Egyik vihar jött a másik után, egyik esztendő a másikra, durranó pezsgős levegek, freccsenő, mámorító hab csorgott rajta végig, harangja hol ujjongó Alleluját, Ujlesztendőt, Feltámadást... vagy lassan, borzongatóan kongó halált hirdetett.

Izmos horgonyai végigszántották a világ minden kikötőjének fővényét, zúgó, csattogó propellere a földkerekség minden tengerét meghasogatta. Ha

befutott, ha kifutott... siró-kacagó emberek intettek eléje-utána... az Angelica... az Angelica!

Aztán meglassudott a gép, elmaradtak az emberek. Lenn a szalónban megsárgultak a pianino billentyűi, már csak a víz táncolt néha a fedélzetén és a szél, a kötelek között fűtyülő, siró, sivitó vihar zengett hozzá ismerős melódiát.

Hajszolták egymást az évek. Az óra kegyetlen mutatója nem állott meg egyetlen pillanatra sem. A rozsdá tépőfogai derekas munkát végeztek az öregedő testen, mikor a negyedik X odasorakozott társai mellé, emlékszik rá jól — a hajó kerek ablakai, mint a halálba induló megtörő szeméi, úgy néztek rá.

Most azt írja Gloupachek; szép vége volt az öreg hajónak.

Az emberi kapzsiság jótétemény volt neki, nem szedték szét és nem adták el óeskavasnak. Mikor utolsó útjára indult, ziháló géppel, ezer sebével, gondolt-e valaki arra, hogy utoljára indul csatába a vén hajó?

Valahol az Indiai óceánon megrázkódott és kettétört. De nem volt kegyetlen az öreg hajó. Várt türelmesen, tátogó sebével, míg mindenki csónakba szállt. Camalich, Gloupachek, Jure, Pista és a többi jóbarát... mind elhagyták a hajót, amely azután rekedten, fájdalmasan utolsót bődült. A hajó-kürt szólalt meg utoljára.

Mikor az eszeveszetten menekülő emberek visszapillantottak, magányos sirály begyeskedett alig kilátszó árbócának csucsán. Aztán fölrebbent a madár és sokáig, nagyon sokáig örvénylett, zúgott, forrt, sistergett a tenger.

Most ott fekszik valahol Hátsó-India közelében, sokszáz lábnyi mélységben oldalára dőlve, megpihenve.

Csodálkozó halak, rákok, tengeri csillagok tanýája lett a vén hajó. Azóta biztosan már kagylók milliója borítja. Nem zavarja a mélyvízek sötétjét semmi, nagynéha talán arra vetődik egy-egy világítóhal, megbámulja és fényes testével végigkuszál rajta.

— Szegény öreg hajó, — sóhajtott László. Sokáig bámulta Gloupachek levelét, táncra perdültek a betűk előtte, összefolytak... hullámozottak ide-oda és mintha az imbolygó betűtengerből felsikoltott volna az Angelica utolsó jajsjava. (Folytatjuk).

RÁDIÓ

Péntek, május 17.

Bucuresti. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Hanglemezek. 12.50: Dumitrescu Costica és zenekara hangversenyez. 13.20: Időjelzés, előadások, művészeti és kulturális hírek, sport. 13.30: A Dumitrescu zenekar folytatja hangversenyét. 14.00: Rádió ujság. 14.20: Szlovák énekesek hanglemezeiről. 14.40: Tánclemezek. 15.00: Rádióhírek, különféle közlemények. Rádió Románia. 19.00: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Műszaki posta. 19.17: Hanglemezek. 19.50: Magyar nyelvű hírek. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 20.00: Előadás. 20.20: Hanglemezek. 20.35: Pillangó kisasszony, Puccini háromfelvonásos dalművének közvetítése. Az első szünetben (21.35—21.55:) rádió ujság. A második szünetben (22.50—23.10:) rádió ujság, sport. 23.45: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.40: Torna. 8.00: Hírek, hanglemezek. 11.00: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 12.10: Nemzetközi vízjelző szolgálat. 13: Időjárásjelentés. 13.10: Táncczene. Közben 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 14.30: Magyar nótákat énekel Lontay-Rajner László, kíséri Csorba Dezső és cigányzenekara. 15.30: Hírek. 17.15: Híres magyar iskolák. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: A rádió szalonzenekara. 19.00: Előadás. 19.30: Hanglemezek. Közben 19.50: Sportközlemények. 20.15: Hírek. 20.25: Árva Pál gazdasága. Rádió hangjáték. 21.00: Előadás. 21.05: A Magyar—Jugoszláv Társaság Liszt—Hubay hangversenyének közvetítése. A szünetben (22.15:) hírek. Utána kb. 23.20: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven, időjárásjelentés. 23.40: Tánclemezek. 24.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Mursi Elek cigányzenekara muzsikál. 1.05: Hírek.

Szombat, május 18.

Bucuresti. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészség-

ügyi tanácsok. 12.10: Hanglemezek. 12.50: Haval zenekar hangversenyez. 13.20: Időjelzés, előadások, művészeti és kulturális hírek, sport. 13.30: Suchici Doina akkordeon számokat ad elő. 14.00: Rádió ujság. 14.20: Angol és amerikai énekesek hanglemezeiről. 14.40: Országőrök órája. 19.00: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Színházi és filmkronika. 19.17: Hanglemezek. 19.50: Magyar nyelvű hírek. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 20.00: Előadás. 20.15: Jazz zenekar hangversenyez. 20.45: Rádió ujság. 21.00: A rádió postája. 21.15: A jazz zenekar tovább játszik. 22.10: Rádió ujság, sport. 22.30: Román táncok és dalok hanglemezeiről. 23.45: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.40: Torna. 8.00: Hírek, hanglemezek. 11.00: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 12.10: Nemzetközi vízjelző szolgálat. 13.00: Időjárásjelentés. 13.10: A póstászenekar hangversenyez. Közben 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 14.30: Hanglemezek. 15.30: Hírek. 17.20: Mesedélután. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Ember Nándor zongorázik. 18.45: Pótaműszaki tanácsadó. 19.15: A régi pesti vurstli muzsikája, zenés hangulatkép. 20.15: Hírek. 20.25: Bura Sándor cigányzenekara. 21.00: Északiak, dráma 3 felvonásban. 22.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven. 23.10: Magyar és külföldi tánclemezek. 24.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 1.05: Hírek.

Szerkesztői üzenetek

(k. n.) Nagyvárad. Olyat vitat, amit mi sem állítottunk. P. Jäger Ottokár azt mondotta, hogy nincs katolikus sajtó. Valóban nincs. A Magyar Lapok sem katolikus sajtóorganum, hiszen címlapján maga jelenti, hogy „keresztény napilap”. Megállapítani kívántuk, hogyha katolikus sajtó nincs is, de keresztény lapok vannak. Ezt Ön sem vonhatja kétségbe, mert saját lapját is megtagadná. Emlékezte cserben hagyja, mikor azt írja, hogy néhány hónap előtt siránkoztunk volna, mert egész Erdélyben nem ta-

lálunk keresztény sajtót. Igenis kifogásoltuk, hogy keresztényellenes lapok olvasóikat félrevezetik, mikor cégerül használnak kiemelkedő keresztény egyéniségeket. Ezt állítjuk ma is. Amit a legenda szó értelméről ír, az már nem emlékezet kérdése. Több annál. Egyszerűen nincsen tisztában ennek a szónak etimológiai értelmével. Szívesen szolgálnak felvilágosítással. Legenda szószerint olvasnivalót, olvasásra érdemeset jelent. A legenda tulajdonképpen a régi kereszténység korában azoknak a szenteknek élettörténete vagy életüknek egyik-másik, épülésre különösen alkalmas része volt, melyet a hívőknek a templomokban olvastak fel. Fejtételezzük, hogy mint katolikus főkritikus, ismeri a szentek legendáit, sőt talán az Aurea Legendát is. Ha egyik cikkünkben szerepelt is ez a kifejezés, hogy „pünkösdi legenda”, ez nem jelent sem tagadást, sem szkepticizmust, sem profanizálást, az iró legfeljebb költői kifejezéssel kívánt élni, nem gondolva arra, hogy akadhat, aki a minden káán csomókeresésével ezen fennakadhat. Ebből azonban nem mernénk meg olyan következtetéseket levonni, hogy felszínes ágaskodás, sekélyes kereszténykedés, stb. Mi például nem mentünk olyan messze a szigorúságban a Magyar Lapokkal szemben, amikor evangélikus püspökről írt szuperintendens helyett vagy délutáni műsével szolgált olvasóinak. Pedig a lap, melyben „Feljegyzések” összefoglaló cím alatt mondhatja el szószálhasogatásait, papi felügyelet alatt készül. És ha ehhez a papi felügyelethez fordul, megtudhatja a „keresztény felebaráti szeretet” lényegét is, melyről kifogásolja, hogy minden felebarátunkra, így a zsidókra is kiterjesztjük. Ha Ön a pünkösdi legenda költői diszként használt kifejezést kifogásolja és kereszténykedő ágaskodásnak minősíti, valóban nem tudjuk hová sorozni az Ön felfogását a felebaráti szeretet krisztusi tanításáról. Lapunk tényleg aradi nyomdában készül, bár Temesvárott szerkesztjük, de arról nem tehetünk, hogy nekünk még nem akadt egy Fiedler Istvánunk, aki lehetőséget teremtett volna arra, hogy lapunkat helyben nyomathassuk. Felvilágosítjuk azonban, hogy a püspöki vagy káptalani vagy keresztény nyomda sem jelenti még egy lapnak sem keresztény vagy különösen katolikus jellegét. A divatos kereszténykedés tüneteit mi is látjuk. Az Ön mostani „feljegyzései” klasszikus példája ennek. G. M. A jelzett cikket várjuk.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

Adas-velei

Alig viselt legfinomabb szövethől készült világosszürke nyári öltöny 2200 lei, átment felöltő 1300 lei, selyemből készült zsakett öltöny 1200 lei, magas férfitermetre eladó, ugyancsak 42 sz. cipő, fehérnemű és nyakkendők. Gyár város Str. Titu Maiorescu 11. Délelőtt 10—1-ig délután 4—7-ig. 963

Fűszerüzlet és vendéglő bebizonyítható jó forgalommal eladó. Megkereséseket „Megélhetés” jelígre a kiadóba kérek. 988

Ha defektes a rádiója

hívja fel 34-02-öt

Szakszerű javítások. Késszülék csere, legújabb Supergépek a legolcsóbb áron. Rádió-Service „Televisió”. II. Str. Aurel Cosma 3. I. 9.

Szép ebédlő fekete tölgyfa eladó. V. Camera de Comert și de Industrie Timișoara. 994

Eladó vadonatúj A. E. G. szövöszék motorok még gyári csomagolásban. Cím Schiwimmer II., Str. Penes Curcanul 2. 998

Koncert zongora jókarban lévő sürgösen eladó. III. Str. Romulus 13. (Hattyu.) 999

Vászoncipő, gumiszandál, gumicipő — Gyári lerakat.

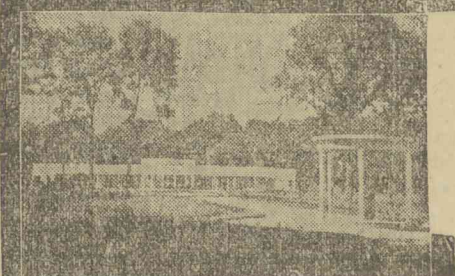
Nagyban és kicsinyben

Grossmann Sándor r. t.

II. Piata Traian

BÁILE LIPOVA - BANAT

Gyógyít: érelmeszesedést, szív, vérnyomás, reuma, idegrendszer, máj és vese, vérszegény és női bajokat. Szezon: május 1-től október 15-ig

V. Camera de Comert și de Industrie Timișoara.

Nr. 5643. O.
11. Maiu 1940.

Publicatie de inchiriere

Camera de Comert și de Industrie din Timișoara, face cunoscut că în ziua de 25 Maiu 1940 orele 9 a. m. va avea loc la sediul ei o tratare prin bună învoială pentru închirierea următoarelor localuri și apartamente pe data de 1 Iunie 1940 respective 1 August 1940.

A. Localul din Bulev. Regele Ferdinand Nr. 3.

1. O prăvălie sau birou compus din 3 încăperi și dependințe, (pe data de 1 August 1940).

2. O garsonieră compusă din 2 camere și antreu, apartament Nr. 23 et IV. (pe data de 1 Iunie 1940).

3. O garsonieră compusă din 2 camere, baie și antreu, apartamentul Nr. 24 et. IV. (pe data de 1 Iunie 1940).

4. O garsonieră sau birou cu 3 camere și acces la baie, apartament Nr. 26/a, et. V. (pe data de 1 Iunie 1940).

5. Un birou, atelier, eventual garsonieră de 2 camere și o sală, cu acces la baie, apart. Nr. 26/b, (pe data de 1 Iunie 1940).

B. Localul din Bulev. Regele Ferdinand 2.

6. Un apartament cu 5 camere și dependințe, apar. Nr. 17 etaj III. (pe data de 1 Iunie 1940).

7. Un apartament cu 4 camere și dependințe, apart. Nr. 19 etaj III. (pe data de 1 Iunie 1940).

8. Un apartament cu 8 camere și dependințe, apart. Nr. 3 etaj II. (pe data de 1 August 1940).

Toate localurile și apartamentele sunt moderne, prevăzute cu încălzire

centrală. Caietele de sarcini și condițiile pot fi cunoscute la Secretariatul Camerei de Comert și de Industrie din Timișoara. In oferte se va declara că ofertantul cunoaște condițiile caietului de sarcini și le acceptă. Licitația se va ține potrivit dispozițiilor art. 88—110 din Legea Contabilității Publice și art. 31—53 din Regulamentul Oficiului Central de Licitație.

Giurcaneanu m. p. Indiscifrabil
Președinte: Prim-Secretar:

Alkalmazás

A temesvári magyar népközösségi iroda intelligens, komoly tisztviselőnt alkalmaz. Magyar, román és német nyelv kifogástalan tudása és levelezése, valamint gépírás és gyorsírás feltétlenül szükséges. Bővebb felvilágosítás a Magyar Népközösség irodájában (Bul. Regina Mária 8.) kapható, ahová május 25-ig az iratok benyújtandók. 992

Allást keres

Házmasternek mennék jó bizonyítványokkal. Megkereséseket „Központi fűtéshez értek” jelígre a kiadóba. 995

Lakas

Négyszobás ésszkomfortos villalokás kiadó azonnaira, vagy augusztus 1-re. I. Bulev. Carmen Sylva 33. Telefon 33—32. 996

Külföldre

2 1/2 hold lucerna haszonbérbe kiadó. Dékány Lajos Újszentes. 991

Nyomtatja a „HIRLAP” tipografia și editura S. I. R. G. Arad